DARBININKAS

Vol. LXXIV, Nr. 23
Birželio - June 9, 1989

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Prezidentas George Bush pasiūlė Nato valstybių galvų konferencijai šį ginklų sumažinimo Europoj planą, kuris buvo priimtas ir sudarys pagrindą derybom su Sov. S-ga: sumažinti abiejų pusių karių skaičių iki 275,000, tankų iki 20,000, artilerijos pabūklų iki 16,500, šarvuotų sunkvežimių iki 28,000, karo lėktuvų ir malūnsparnių turimus skaičius sumažinti po 15 proc.

Lenkijos Solidarumo unija apkaltino vyriausybę, kad ji rinkiminėj kovoj naudoja nešvarius metodus ir nelegalizuoja nepriklausomos studentų unijos.

Sov. S-gos Atstovų kongresas susirinko pirmo posėdžio ir krašto prezidentu išrinko dabartinį prezidentą Michail Gorbačiovą, viceprezidentu — jo pasiūlytą Anatolį I. Lukianovą ir 542 atstovus į 8 mėn. per metus posėdžiausimą aukščiausią tarybą. Pirmą kartą kongreso atstovai, jų tarpe ypač pabaltiečiai, viešai išdrįso nurodinėti prasižengimus demokratinei tvarkai ir teikė nemalonių klausimų krašto aukščiausiem paregūnam

Sovietinės Lietuvos aukšč. taryba atmetė Maskvos įsakytus aukštesnius automobilių registracijos mokesčius. Prieš mokesčių pakėlimą buvo surengtos demonstracijos.

Kinijoj varžybas tarp demokratijos ir diktatūrinių metodų šalininkų šiuo metu laimėjo pastarieji, bet studentai, jausdami gyventojų pritarimą, ir toliau demonstruoja Beijingo aikštėse.

Prezidentas George Bush apkaltino Japoniją, Indiją ir Braziliją savanaudiška prekyba su JAV ir numato reikalauti tai pataisyti, nes kitaip būsią imtasi prekybinių sankcijų.

Arabų lygos valstybių galvų konferencija siekė, kad Sirija atitrauktų savo karius iš Libano, bet Sirija nesutiko pasitraukti.

Komunistų partijos organas *Pravda* paskelbė bendros sovietų ir lenkų istorikų komisijos pranešimą, pripažįstantį, kad Lenkija buvo padalinta tarp Sov. S-gos ir Vokietijos pagal jų anksčiau sutartus slaptus protokolus ir kad tie protokolai pažeidė tarptautinius įstatymus. Savo komentarų *Pravda nepateikė*.

Sov. S-gos Atstovų kongreso liberalų pastangos, kad į kongresą išrinkti partijos ar vyriausybės pareigūnai pasitrauktų iš jų užimtų vietų nepavyko. Taip pat nepavyko priimti įstatymą panaikinantį demonstracijas varžančius nuostatus.

NYT kolumnistas William Safire gegužės 25 savo straipsny įrodinėjo, kad Sov. S-ga paskelbtų Stalino-Hitlerio paktą ir jo protokolus negaliojančiais ir grąžintų Baltijos valstybėm nepriklausomybę. Taip pat ragino prezidentą Bush, kad jis stengtųsi tarptautiniu mastu iškelti Baltijos valstybių persitvarkymo sąjūdžio vadus.

Argentinos prezidentas Alfonsin, kovai su riaušėm dėl maisto ir krautuvių plėšimais paskelbė išimties būklę.

Švedijos organai oficialiai apkaltino ten pr. m. gruodžio mėn. **sulaikytą bedarbį,** žinomą kriminalistą Carol Gustav Pettersen min. pirmininko Olaf Palme nužudymu.

VISOKIAIS BŪDAIS GĄSDINA MOKINIUS

Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 76

Šis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" numeris okupuotoje Lietuvoje išleistas 1988 m.vasario 14 d.

SOVIETINĖJE MOKYKLOJE

Priekaištauja, kodėl eina į bažnyčią

Panevėžys. 1986 gruodžio mėn. Panevėžio medicinos mokyklos ateizmo dėstytoja Stanislova Stanevičiūtė paskaitos metu iš moksleivių pareikalavo, kad šie paršytų rašto darbą, kuriuo įrodytų, jog Dievo nėra. Iš rašto darbo supratusi, jog medicinos mokyklos moksleivė Neringa Dalbokaitė yra tikinti, ėmėsi aktyviai ją "auklėti".

Dėstytoja S. Stanevičiūtė, pasikvietusi į Lenino kambarį N. Dalbokaitę piktinosi, kad Neringa, būdama tikinti, įstojo į komjaunimo organizaciją. N. Dalbokaitė paaiškino, kad, kai stojo į komjaunimą, teturėjo tik 14 metų ir buvo priklausoma nuo tėvų, kurie yra netikintys.

Po šio atsakymo ėjo eilė dėst. S. Stanevičiūtės pateiktų klausimų: "Kas pastūmėjo į religiją, iš kur ėmė literatūrą; nuo kada pradėjo tikėti, kas pirmą kartą atvedė į bažnyčią"? Tolimesniam "auklėjimui" ateizmo dėstytoja pasitelkė įprastinį bedievių ginklą — kunigų ir Bažnyčios šmeižimą ir niekinimą.

Panašūs "auklėjimai" buvo pakartoti dar keletą kartų, o nepasiekus reikiamų rezultatų, N. Dalbokaitei vakarais nuo 18 iki 20 valandos buvo uždrausta išeiti iš bendrabučio, kad sutrukdytų nueiti į bažnyčią ir dalyvauti mišiose.

1987 vasario mėn. mokyklos vadovybė, sužinojusi, jog N. Dalbokaitės įtakoje priėmė krikšto sakramentą ir jos kurso draugė Ingrida Krikštaponytė, N. Dalbokaitę pašalino iš komjaunimo ir ėmėsi dar vėliau "auklėti". Į šį "perauklėjimo" darbą įsijungė kurso grupės vadovė dėstytoja Urbonienė.

Žada net nubausti

Viekšniai (Akmenės raj.). 1987 spalio 11 Viekšnių bažnyčioje buvo švenčiamas Lietuvos Krikšto 600 metų jubiliejus. Spalio 9 siekdamas vaikus sulaikyti nuo bažnučios, Viekšnių vidurinės mokyklos mokytojas Jonas Tamulevičius 7 kl. mokinius baugino, jis pats stovės prie šventoriaus vartų ir registruos einančius į bažnyčią: gąsdinimui sustiprinti pridūrė, kad mokiniai gal bus šalinami iš mokyklos, o tėvams uždėta didelė piniginė bauda.

Sov. S-gos Atstovų kongreso nariam posėdžių metu bus mokama dienpinigiai po 22 dol. per dieną. Už juos atstovai turės apsimokėti viešbučio ir mitybos išlaidas. Jie neturės teisės pirktis privilegijuotose krautuvėse.

Kam važiavo į Aušros Vartų atlaidus?

Lazdijai. 1987 lapkričio 15 apie 4 val. ryto Lazdijų autobusų stotyje susirinko grupelė tikinčio jaunimo, kad, nuvykę į Vilnių, galėtų dalyvauti Marijos Aušros Vartų Gailestingumo Motinos atlaiduose. Vaikai ir jaunimas į atlaidus vyko su tėvų žinia. Grupėje buvo ir keletas suaugusiųjų, tarp jų Lazdijų bažnyčios darbuotojas Alvydas Vaivoras.

Lapkričio 11 Alvydas Vainoras buvo iškviestas į vykdomąjį komitetą, kur pirmininkas Kreizas apkaltino jį minėtos išvykos į Vilnių organizavimu ir liepė pasirašyti po kaltinimo aktu.

A. Vainoras, motyvuodamas, kad jokio nusikaltimo nepadarė, pasirašyti atsisakė.

Lazdijų raj. administracinė komisija, vadovaujama rajono vykdomojo komiteto pavaduotojo Leono Vanago, Alvydą Vainorą nubaudė 50 rub. pinigine bausme. Jaunimą prie Lazdijų autobusų stoties pasitiko nepilnamečių reikalų inspekcijos viršininkė Valė Jakulevičienė ir Lazdijų vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotojas Jonas Malinauskas.

Nuvykus į Vilnių ir išlipus iš autobuso, maldininkų grupelę sekė vežusio autobuso vairuotojas. Apie 9 val. vakaro, sugrįžus į Lazdijus, autobusų stotyje tikinčiuosius pasitiko mokytojas Gorochovenko ir direktoriaus pavaduotojas Jonas Malinauskas.

1987 lapkričio 16 mokykloje mokiniai buvo klausinėjami, kada, kur ir kokiu tikslu važiavo į Vilnių.

Keliolikai dienų praslinkus, Lazdijų vidurinės mokyklos 7 klasės auklėtoja Snieguolė Vilgotskaitė, pareikalavo užpildyti vardines anketas, kuriose buvo pateikti šie klausimai:

Kas eina į bažnyčią?
Ką veikiate bažnyčioje?
Dėl ko einate į bažnyčią?

Auklėtoja Snieguolė Vilgotskaitė pareikalavo į klausimus atsakyti sąžiningai, be jokių melagysčių, pilnai pasirašant savo vardą ir pavardę. Tokiu būdu tikintys mokiniai buvo terorizuojami vien už tai, kad organizuotai nuvyko į Dievo Motinos atlaidus, vykusius Vilniuje, Aušros Vartuose.

-o-

Tuo ir baigėme susipažinti su *Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos* 76 numeriu. Dabar sustosime ties 77 numeriu, kuris Lietuvoje pasirodė 1988 gegužės 7.

Prel. Jonas Balkūnas, P.A.

LIETUVOS DARBININKAI ĮKŪRĖ SAVO SĄJUNGĄ

Klaipėdoje balandžio 29 įvyko Lietuvos darbininkų atstovų pasitarimas, praneša Lietuvių Informacijos Centras. Pasitarime dalyvavo Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir kitų miestų bei rajonų atstovai.

Pasitarimo dalyviai vieningai priėmė tokį pareiškimą: "Mes, įvairių miestų Darbininkų Sąjungos atstovai, 1989 balandžio 29 susirinkę Klaipėdoje, įkūrėme Lietuvos Darbininkų Sąjungą. Kviečiame visus Lietuvos darbininkus vienytis, aktyviai įsijungti į Darbininkų S-gos veiklą, steigti sąjungos organizacijas ir grupes. Tepadeda mums tikėjimas ir vienybė".

Pasitarime kalbėjo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio (LPS) Seimo tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, nariai Kazimieras Uoka, Vitas Tomkus, Virgilijus Čepaitis. Iš viso pasisakė apie 30 žmonių.

Viename iš protokolo punktų pažymima, kad Lietuvos Darbininkų sąjunga (LDS) remia bendruosius LPS principus ir Vasario 16-osios deklaraciją. Nutarta LDS suvažiavimą sušaukti š.m. liepos 1-2 Vilniuje. Išrinktas organizacinis komitetas, rekomenduojama miestuose ir rajonuose surengti Darbininkų Sąjungos konferencijas iki birželio 15.

Pasitarime vieningai priimta ir tokia rezoliucija: "Mes, įvairių miestų Darbininkų Sąjungos atstovai, protestuojame prieš personalinės pensijos skyrimą liūdnai pagarsėjusiam politiniam veikėjui Jonui Gureckui. Tokios pensijos skyrimas būtų valstybinių lėšų švaistymas".

LIC

PREL. J. BALKŪNĄ ATSISVEIKINANT

New Yorke viduriniosios ir veikliosios kartos išraiška buvo prelatas Jonas Balkūnas. Visur jo buvo pilna, visur skardėjo jo žodžiai. Jis buvo geras kalbėtojas, pamokslininkas, visuomenininkas. Sutapo ir su lietuviška spauda, su Kultūros Židinio augimu ir lietuvybės išlaikymo problemomis.

Šis garbusis prelatas mirė 1989 gegužės 31 Matulaičio namuose Putname, paskutiniu laiku sunkiai sirgęs ir negalavęs. Į Putnamą iš St. Petersburgo, Fla., buvo nusikėlęs prieš metus.

Velionis laidoti buvo atvežtas į Maspethą, kur jis praleido savo gyvenimo didžiąją dalį. Buvo pašarvotas Kodžio laidojimo namuose. Atsisveikinimas su garbinguoju prelatu buvo birželio 3. Sekmadienio vakare jo karstas buvo perkeltas į Viešpaties Atsimainimo parapijos bažnyčią, kurią jis pats pastatė. Laidojimo iškilmingos pamaldos buvo birželio 5, pirmadienį. Palaidotas Šv. Jono kapinėse.

Gimęs Amerikoje

Prel. Jonas Balkūnas gimė 1902 spalio 21 Moltby, Pa. Amerikoje jis suspėjo dar baigti pradžios mokyklą ir 1912 su tėvais išvyko į Lietuvą. Tėvai buvo suvalkiečiai. Jonas mokslą tęsė Marijampolės gimnazijoje. Ten mokėsi 1914 - 1919 metais. Tada įstojo į kunigų seminariją. Ji buvo atkelta iš Seinų, pradžioje veikė Zypliuose, paskui Gižuose. Lietuvių seminarijoje buvo iki 1922 m.

Šeima pergyveno atsikuriančios Lietuvos rūpesčius. Brolis Jurgis buvo Lietuvos kariuomenės savanoris, baigė Karo mokyklos pirmąją laidą ir buvo karininkas Lietuvos kariuomenėje. Sesuo Kotryna buvo karo lauko ligoninės slaugė.

Grįžta į Ameriką

Tėvai ir seserys į Ameriką grįžo 1922 m. Ir jį 1922 pasikvietė į Ameriką. Grįžęs teologiją studijavo Niagaros universitete. 1926 gegužės 29 Lackawanoje, N.Y., išventintas į kunigus.

Pirmoji jo vieta buvo Apreiškimo parapija Brooklyne. Čia vikaravo nuo 1926 iki 1929 m. Tada buvo perkeltas į Angelų Karalienės parapiją, 1933 m. paskirtas klebonu į Viešpaties Jėzaus Atsimainymo parapiją Maspethe, N.Y.

Šioje parapijoje jis išbuvo, kol išėjo į pensiją. Ir pensijoje būdamas, dar kurį laiką gyveno klebonijoje. Paskui persikėlė į St. Petersburg, Fla., kur gyveno prie pranciškonų misijos.

Visuomenininko tarnyboje

Prel. J. Balkūnas iš pašaukimo buvo talentingas visuomenininkas. Jis pats organizavo įvairią visuomeninę veiklą, kad tik patarnautų lietuvių tautai. Ir organizacijos kreipėsi į jį, kad padėtų ir ką nors suorganizuotų.

Štai sąrašas tų organizacijų, kuriose prelatas veikė. Sąrašas paimtas iš leidinio *Vakaras su prelatu Balkūnu*. Leidinys buvo išleistas 1974 metais, kai buvo iškilmingai paminėta jo gyvenimo 70 metų sukaktis.

A.L.R.K. Federacijos centro valdybos narys ir dvasios vadas

(nukelta į 2 psl.)

ATEITININKAI RUOŠIASI MALDININKŲ ŽYGIUI

Lietuvos ateitininkai skelbia dviejų savaičių maldininkų žygį iš Vilniaus į Žemaičių Kalvariją, praneša Lietuvių Informacijos Centras. Žygio tikslas: sugrąžint Lietuvai "Kryžių šalies" vardą.

Žygis prasidės birželio 17. Jo iniciatorius yra ateitininkas dailininkas Vaidotas Žukas. Žygio idėją palaimino kardinolas Sladkevičius. Tikimasi, kad maldininkų tarpe bus ir išeivijos lietuvių.

Šių metų birželio 17 po rytinių mišių Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje, prasidės Eucharistiniams metams skirtas maldininkų žygis pėsčiomis į Žemaičių Kalvariją. Kelionė truks dvi savaites.

Žygio šūkis — sugrąžinti Lietuvai "Kryžių šalies" vardą. Todėl kreipiamės į minėtų miestelių bei aplinkinių kaimų meistrus ir meistrelius — prašome jų per mėnesį padaryti kryžių, koplytstulpių, koplytėlių. Maldininkų būriui priartėjus, jų padaryti kryžiai ir stogastulpiai bus iškilmingai pastatyti įvairių parapijų pakelėse, šventinami Dievo garbei ir Tėvynės labui.

Šiame žygyje kviečiame dalyvauti ir kitų jaunimo organizacijų tikinčiuosius, užsienio tautiečius, kurie tuo metu galėtų atvykti į Lietuvą, o taip pat visus, kurie savo kelrode žvaigžde pasirinko Betliejaus šviesiąją žvaigždę.

JAV ATSTOVAI RAGINS ADMINISTRACIJĄ PERŽVELGTI POLITIKĄ PABALTIJO KLAUSIMU

Washington, D.C. Jungtinis Pabaltiečių komitetas (JBANK) praneša, kad JAV Atstovų Rūmų nariai Dennis Hertel (D-NJ) ir Don Ritter (R-PA), gegužės 18 pradėjo rinkti Atstovų parašus po laišku, kuriame Atstovai ragino Bush administraciją peržvelgti ir sustiprinti JAV užsienio politiką, liečiančią Pabaltijo kraštus.

Laiške atstovai prašo, kad Bush "paprašytų, kad Valstybės sekretorius peržvelgtų JAV politiką, liečiančią Pabaltijo kraštus, ir iškeltų ją į aukštesnį lygį JAV užsienio politikoje".

Laiške išareiškiamas įsistikinimas, kad iškėlimas JAV politikos, liečiančios Pabaltijo kraštus, į aukštesnį lygį, JAV įrodys valdžios paramą Estijos, Latvijos ir Lietuvos pastangoms atgauti savo nepriklausomybę, ir iškeliama tai, kad:

"Per pereitus 49 metus JAV valdžia nėra sutikusi su Sovietų Sąjungos vyriausybe dėl Pabaltijo kraštų statuso. Šiuo metu pabaltiečiai daro istorines pastangas sudaryti demokratinius judėjimus ir tuo būdu atgauti savo nepriklausomybę taikingu bei drausmingu procesu".

Visi lietuviai yra skatinami paskambinti savo Atstovams ir paprašyti, kad jie ši laišką paremtų savo parašu. Atstovai, kurie norėtų paremti šį laišką, turėtų kuo skubiau susisiekti su Greg Hawkins Atstovo Hertel's būstinėje (301 225 - 6276), arba su Philip Smith Atstovo Ritter's būstinėje (301 225 - 6411).

G.T.P.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— **Sofija Berent Žukauskienė** (1890 - 1987), Karaliaučiuje baigusi akušerių kursus, kelerius metus dirbo Vilniuje, ligoninėje, kartu su dr. J. Basanavičiumi. 1917 m., vokiečių okupacijos laikais jai teko naktį budėti su J. Basanavičiumi. Kad neprailgtų laikas, jis pasisiūlė iš popieriaus pagaminti monstrancijos pavidalo karpinėlį. Dirbo kelias valandas ir baigtą kūrinėlį įteikė S. Žukauskienei, kuri relikviją po 65 metų perdavė Doc. A. Martinaičiui.

— **Vilniaus universitete** į lituanistikos kursus šiemet susirinks daugiau kaip 50 klausytojų. Pirmą kartą pakviesta ir lietuvių iš Sibiro bei Šiaurės.

— **Vilniuje gyveną jurbarkiškiai** jau antri metai yra susibūrę į kraštiečių klubą. Sių metų kovo mėnesį jie padėjo surengti lietuvių kalbos savaitę Jurbarko rajone. Vilniaus pedagoginio instituto profesoriaus, lietuvių kalbos katedros vedėjo V. Drotvino suburti prof. V. Auryla, prof. L. Kuzavinienė, filologijos mokslų kandidatė Z. Alaunienė, rašytojas V. Girdzikauskas, žurnalistė V. Frišmantienė savaitės pradžioje susitiko su Jurbarko rajono lietuvių kalbos mokytojais, žurnalistais, bibliotekininkais ir įkūrė Jurbarko rajono lietuvių kalbos draugiją. Kiekviena rajono mokykla, kiekvienas darželis ar biblioteka rengė vienas už kitą įdomesnius kalbos renginius. Šventę vainikavo Jurbarko kultūros rūmuose įvykęs didelis vakaras. Čia jurbarkiečiams apie gimtosios kalbos reikšmę, jos grožį ir turtingumą kalbėjo profesorius J. Pikčilingis, docentė P. Bikulčienė, filologas A. Balašaitis. Koncertavo akademinio choro kamerinė grupė, Jurbarko antrosios vidurinės mokyklos kanklininkai, Jurbarko miesto darželių "Klevelis" ir "Ąžuoliukas" auklėtinių bei darbuotojų etnografinis ansamblis.

— **Panevėžyje "Meno" kino teatre** balandžio 1-2 įvyko dešimtasis respublikinis kino mėgėjų satyrinių ir humoristinių filmų festivalis. Parodyta apie 20 vaidybinių, dokumentinių filmų ir 7 video filmai. Geriausius filmus vertinimo komisija apdovanojo. Aukso medaliai teko vilniečiui V. Kažukauskui už "Nuostabų pasaulį", kauniečiui T. Macevičiui už "Laimingiausią dieną", šiauliečiams A. Kučinskui ir E. Šeporakovui už "8 ½", panevėžiečiams J. Lauraičiui už "Jėgos poziciją" bei V. Kasevičiui už "Sankryžą". Dar 7 filmai apdovanoati sidabro ir bronzos medaliais

— **Senojoje Lietuvos sostinėje Kernavėje** bus pravedami archeologiniai tyrinėjimai, praneša Lietuvos Kultūros Fondas. Be kasinėjimų bus taip pat atliekami restauravimo darbai. Pramatoma apie Kernavės pilį padaryti parką — rezervatą; sudaryta komisija iš archeologų, urbanistų, muziejininkų, Renkamos lėšos, organizuojamos tyrinėjimo ekspedicijos. LK Fondas jau surinko arti 12,000 rublių tam reikalui.

S. L. K.

Savaitės įvykiai

Prezidentas **Gorbačiovas** pasiūlė atstovų kongresui atidėti ateinantį rudenį numatytus vietinius rinkimus iki kitų metų pavasario, nes kraštas nesąs pasiruošęs tokius rinkimus vykdyti. Tai padaryta iš baimės, kad komunistų partijos pareigūnai gali būti neišrinkti.

Prezidentas George Bush Vokietijoj. Mainz mieste pasakytoj kalboj. paragino Sov. S-gą pritarti jo pasiūlytam karinių pajėgų Europoj sumažinimo projektui, panaikinti Berlyno sieną ir kitas užtvaras, susirūpinti kartu su Vakarais gamtos taršų sumažinimu ir netrukdyti Rytų Europos valstybėse vykstančiam demokratėjimo procesui.

Prezidentas George Bush numato prašyti kongresą paremti Kambodijoj veikiančius nekomunistinius partizanus aprūpinant juos ginklais.

New Yorko arkivyskupas kardinolas John O'Connor, bandydamas padėti išlaisvinti įkaitus, buvo nuvykęs į Libaną, bet jo misija nepavyko, nes jam nebuvo leista susitikti su įkaitais ir pokalbiai su musulmonų pareigūnais buvo atšaukti saugumo sumetimais.

Izraelio įstaigos sulaikė 20 žydų kolonistų, nušovusių 14 m. arabų mergaitę.

Pagal **prezidento Gorbačiovo** pareiškimą Sov. S-gos karinis biudžetas siekia 128 bil. dol., arba 9 proc. visų krašto pajamų.

Kinijos organai areštavo 11 asmenų, įsivėlusių į paskutines demonstracijas už demokratiją.

Lenkijos komunistų partijos organas paskelbė bendros lenkų-sovietų istorikų komisijos pranešimą apie Stalino-Hitlerio paktą ir jo slaptus protokolus, pripažindama, kad jie iš tikrųjų egzistuoja, nors komisija jų originalų nematė.

Pagal JAV karo laivyno žvalgybos **įstaigos pranešimus**, Sov. S-ga siekdama surinkti kuo daugiau žinių apie JAV aukštos technologijos planus sustiprino JAV vakarų pakraščio žvalgybą elektroniniais prietaisais.

PRELATĄ JONĄ BALKŪNĄ ATSISVEIKINANT

(atkelta iš 1 psl.)

A.L.R.K.F. informacijos centro vedėjas, imigracijos reikalų vedėjas, atstovas NCRC-NCWC centruose.

Kunigų Vienybės centro valdybos pirmininkas.

Motinėlės draugijos sekretorius ar iždininkas.

Lietuvių katalikų kunigų komiteto (nuo karo nukentėjusiem gelbėti) sekretorius. Komitetas buvo užuomazga būsimam Balfui.

Balfo vicepirmininkas ir vienas iš direktorių.

Balfo našlaičių ir komisijos pirmininkas.

Tarybos Lietuvai gelbėti (kuri vėliau išaugo į Altą) iniciatorius.

Amerikos Lietuvių Tarybos narys.

Amerikos Baltic Society valdybos narys.

Lietuvos universalinio biuro vienas iš steigėjų ir direktorių.

American Bill of Rights Assoc. vicepirmininkas.

American Overseas Aid lietuvių atstovas.

Amerikos laikraščio redaktorius.

Lietuvių kultūros instituto valdybos narys.

ALK akcijos fondo ir Ateitininkų šelpimo fondo pirmininkas ir globėjas.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės laikinio organizacinio komiteto pirmininkas.

American Baltic Society valdybos narys.

Crusade for Freedom sąjūdžio lietuvių skyriaus pirmininkas.

Amerikiečių kilusių iš rytų bei vidurio Europos konferencijos pirmininkas.

New Yorke Lapkričio 13 manifestacijos komiteto garbės pirmininkas.

Tautos fondo pirmininkas.

Lietuvių Religinės Šalpos vicepirmininkas.

Lietuvių Religinio kongreso rengimo komiteto pirmininkas.

Washingtono Šiluvos koplyčios komiteto vicepirmininkas.

Batuno pirmasis pirmininkas.

Brooklyno vyskupijos cenzorius lietuviškom knygom, norinčiom gauti imprimatur.

Brooklyno vyskupo patarėjas

Pasaulio lietuvių Katalikių Moterų Organizacijos Sąjungos dvasios vadas.

JAV LB garbės pirmininkas ir tarybos narys.

(Bus daugiau)

IDEALŲ SRITY KOMPROMISŲ VISIŠKAI NEGALI BŪTI

Iš Jungtinėse Amerikos Valstijose besilankančio iš Lietuvos asmens ir besidominčio išeivijos spauda gavome šį laišką. Kadangi laiškas išreiškia ir mūsų žurnalo vedamąją mintį — bekompromisinį Lietuvos nepriklausomybės siekį — spausdiname jį vedamųjų skyriuje, tik viršuje uždėję mūsų parinktą iš teksto antraštę.

Gerbiami tautiečiai!

Malonu buvo patirti man, žmogui iš Lietuvos, kad jūs taip domitės įvykių raida mūsų Tėvynėje, kad gan objektyviai vertinate ten prasidėjusį demokratizavimo procesą. Bet nuliūdino kai kurių jūsų publikacijų tonas, minčių dėstymo būdas ir nepagarba oponentui, kai kitaip manantis imamas vaizduoti tautos ir Bažnyčios priešu. Čia visų pirma turiu galvoje 1988 metų lapkričio mėn. *Akiračiuose* pasirodžiusį p. Rekašiaus straipsnį — atsakymą į žurnalo *Į Laisvę* tų pačių metų rugsėjo mėn. vedamąjį. Kategorišką ir nepagarbų minėto straipsnio toną galėčiau pateisinti gal tik noru kartą ir visiems laikams išsiaiškinti visus mus tiek dešimtmečių kankinusius klausimus tam tikru politinės minties nuovargiu. Bet kokiu būdu šis aiškinimas vyksta? Suskirstant visus į baltus ir juodus, dangaus ir šetono tarnus. Toks mėginimas pasiremti ne vien tik savo kritinio apmąstymo jėga, bet ir išoriniu autoritetu, labai jau primena mums Lietuvoje gerai žinomus laikus, kad bet koks "iš aukščiau" atėjęs nurodymas buvo paremiamas visos tarybinės liaudies, jos valios autoritetu.

Žinoma, ne su viskuo, kas dėstoma *Į Laisvę* vedamajame galėčiau sutikti. Pavyzdžiui, su teiginiu, kad Sąjūdis, matyt nori pajungti demokratizavimo judėjimą kompartijos nurodymams. Tai neteisinga jau vien dėl to, kad Sąjūdis nėra vienalytis, nekalbant apie kitas priežastis. Vienok turiu pastebėti, kad ir šis sakinys nėra kategoriškas, ką patvirtina jį pradedantys žodžiai "susidaro įspūdis".

Teisingai mano manymu, šiame vedamajame keliamas klausimas dėl visų mūsų, kokie mes bebūtumėmskirtingi judėjimą sąlygojančių idealų. Idealų srityje jokių kompromisų būti negali. Kompromisai — tai tik jų įgyvendinimo kelyje, visą laiką neužmirštant ir turint prieš akis kelrodį žvaigždę — galutinį judėjimo tikslą tautos suverenitetą, jos dvasios saviraiškos atgavimą visose žmogiškos veiklos sferose. Neužmirškim to,ir mūsų ginčai taps ne destruktyvūs, neleidžiantys pajudėt iš vietos ir čiumpant vienas kitą už atlapų, — jie taps konstruktyvūs, padedantys greičiau reaguoti į besikeičiančią situaciją idealo šviesoje. Tada mes ne trukdysim, bet padėsim vieni kitiems, kiekvienas savo vietoje.

Pritariu, *Į Laisvę* pasiūlymui steigti intelektualinį centrą ir siųsti įvairių mokslo sričių literatūrą (ypač filosofijos, politinės ir socialinės filosofijos, religijos, ekonomikos) į Lietuvą, kad mes galėtumėm geriau suvokti savo vietą pasaulinės minties plotmėje.

Tautos dvasia bunda, reikia pagelbėti jai susivokti savyje ir aplinkoje.

Su pagarba,

L. L-as, Vilnius

-o-

Darbininko redakcijos prierašas. Šis straipsnis buvo išspausdintas žurnalo *Į Laisvę* 1989 m. balandžio mėn. numerio vedamųjų skyriuje. Straipsnis atsiųstas svečio iš Lietuvos, todėl verta susipažinti su autoriaus mintimis.

Americans for Due Process seminaro apie OSI prelegentai. Pirmoji eilė iš k. adv. B. Gilden (gina P. Bernotą), ADP koordinatorė Rasa Razgaitienė, E. Iwancin ir adv. J. Gregorovich; II-oje eilėje adv. P. Žumbakis, adv. I. Berzins, adv. J. Corroll, adv. Broadley, E. Ordynsky, adv. R. Tucker ir adv. N. Hartzell (gina M. Katinauską ir V. Gudauską pro bono).

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, finansų patarėjas , dirba su Shearson Lehman Hutton, 14 Wall St., 9th Fl., New York, N.Y., 10005. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, Govt. Bills, fondus, commodities, auksą, sidabrą, gyvybės apdraudimą, annuities, atidaryti IRA planus ir banko certifikatus. Suinteretuoti skambinkite 212 306 - 0683 arba 800 221 - 5734.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW YORK – NEW JERSEY – Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK 106.9 FM.Romas Kezys 217 - 25 54th Ave. Bayside, N.Y. 11364, Tel. 718 -229 - 9134 arba 718 - 428 - 4552.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT – "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Pirmad. 6 - 7 val. vak. iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel 201 753 - 5636.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telef. 508 586-7209.

LITHUANIAN COOKERY
in English, 316 pages, price 10 dol.

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastikiniu aplanku. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 10 dol. Persiuntimas ir Postage 1 dol.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI UKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207

Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year $20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Didžiajam ąžuolui palūžus

Putnamo Matulaičio namuose gegužės 31 mirė prel. Jonas Balkūnas — taip lūžo išeivijos lietuvių didysis ąžuolas, savo veikla visą pusė šimto metų judinęs lietuviškąjį gyvenimą, skubėjęs, dirbęs daugybėje organizacijų, niekada nepavargęs, niekada neužsidaręs savo parapijos zakristijoje. Tai buvo reto darbštumo, didžių polėkių visuomenininkas, paskyręs savo gyvenimą Bažnyčiai ir Lietuvių Tautai.

Gimęs Amerikoje, čia baigęs pradžios mokyklą, dešimties metų grįžęs į Lietuvą, kur praleido tik 10 metų. Lietuva tada ėjo per audringiausius istorijos laikus. Siautė Pirmasis pasaulinis karas, okupacijos keitė viena kitą. Tauta kėlės iš šimtmetinės vergijos, pasiskelbė nepriklausomybę. Su dideliu užsidegimu organizavosi jaunoji prisikėlusi Lietuva. Jaunasis Jonas Balkūnas visa tai matė, pergyveno. Lankė lietuviškas mokyklas ir pradėjo kunigų seminariją.

Tie Lietuvoje praleisti 10 metų ji suvedė su Lietuva, pažino jos žmones, jos žemę, istorija pasidarė jau nesvetima, bet gyva jo dalis. Tie dešimtis Lietuvoje praleistų metų išmokė jį geros lietuvių kalbos, tiesiog įtraukė į gyvas atsikuriančios Lietuvos problemas. Čia jo dinamiška asmenybė ir buvo pasukta į grynai lietuvišką kelią. Visa, kas lietuviška, buvo jau artima ir sava.

Grįžęs atgal į Ameriką, jau būdamas 20 metų vyras, čia išsimokslino, čia baigė kunigų seminariją, pažino amerikiečių būdą, nes ir jis juk buvo amerikietis, Amerikiečių dinamizmas ir optimizmas, jį ir pastūmėjo į plačią visuomeninę veiklą.

Tai veiklai atidavė per 50 metų. Jis pasisavino nepriklausomos Lietuvos tradicijas, kad Amerikos piliečiai gali būti ir Lietuvos piliečiais. Ir tai jis savyje suderino. Jis buvo uolus Amerikos patriotas, dalyvavęs jų sąjūdžiuose, bet vis dėl to jis šimteriopai daugiau nuveikė Lietuvai, nes ji buvo ką tik prisikėlusi nepriklausomam gyvenimui, paskui vėl karų ir okupacijų užklupta.

Savo veiklą pradėjo grynai katalikiškose organizacijose — buvo Kunigų Vienybės centro valdybos pirmininkas, Motinėlės draugijos iždininkas ir sekretorius, amerikos Liet. Romos Katalikų Federacijos didis veikėjas, Balfo vienas iš organizatorių, ir vienas įkūrimo direktorių. Pirmas iškėlė mintį organizuoti Tarybą Lietuvai Gelbėti, kuri vėliau virto Amerikos Lietuvių Taryba. Lietuvos Universalinio biuro vienas iš steigėjų ir direktorius, ir taip eina įvairiausių draugijų organizacijų didžiulis sąrašas.

Kai Amerikon buvo perkeliama ir įtvirtinama Lietuvių Bendruomenė, jis savo entuziazmu dirbo jai, buvo Bendruomenės laikino organizacinio komiteto pirmininkas. Susiorganizavus Lietuvių Bendruomenei, ir toliau dolial jai tarnavo, ėjo įvairias pareigas.

Buvo BATUNo pirmasis pirmininkas, Tautos Fondo ilgametis pirmininkas, ateitininkų organizacijos veikėjas.

Žinomas jis ir kaip statytojas. Jis Maspethe pastatė vieną iš gražiausių lietuviškų bažnyčių. Galėjo jis nueiti kitų bendru keliu ir pastatyti eilinę bažnyčią, bet buvo greitai įtikintas, kad reikia statyti tik lietuviško stiliaus bažnyčią, kad kartų kartoms liudytų, kokie kūrybingi buvo lietuviai.

Brooklyno vyskupo Molloy 1948 jis buvo pakeltas prelatu kubikuliarijum, vėliau paaukštintas Jo Šventenybės rūmų prelatu, o 1972 suteiktas aukščiausias prelato laipsnis — Protonotarius Apostolicus. Nuo 1949 metų buvo Brooklyno vyskupijos patarėjas ir trustistas.

Jis palankiai sutiko ir Kultūros Židinio, vienuolyno steigimą ir visas statybas, ir jas rėmė.

Palūžo vienas iš didžiausių mūsų lietuviškų ąžuolų. Ar jis nebuvo jau paskutinis kunigijos atstovas, kuris taip uoliai dirbo nepriklausomą Lietuvą statant, taip gelbėjo ją iš visų vergijų, taip rūpinosi padėti tremtiniams, patekusiems į vargą, atvykusiems į šį kraštą.

Su pagarba lenkiame galvas prieš šį didįjį krikščionį, prieš šį didįjį lietuvį. Lietuvių tauta niekada jo nepamirš!

Vilniuje gegužės 17 vyko Lietuvos Aukščiausios Tarybos sesija. Tai buvo ne Sąjūdžio, bet Lietuvos valdžios ir komunistų partijos susirinkimas.

Šį sesija priėmė reikšmingus nutarimus, kurie gali pasilikti ir istorijoje kaip Lietuvai lemtingi sprendimai. Sesija priėmė keturias svarbias pataisas Lietuvos konstitucijoje ir deklaraciją apie Lietuvos valstybinį suverenitetą. Panašius nutarimus yra padaręs Estijos parlamentas pereitų metų rudenį.

Šioje sesijoje buvo pakeisti 11, 31, 37 ir 70 konstitucijos straipsniai, kurie garantuoja Lietuvos politinį ir ekonominį savarankiškumą. Trumpai — šie straipsniai štai ką sako: 11 — visa tai, kas yra Lietuvos teritorijoje, virš jos ir po ja yra Lietuvos nuosavybė; 31 — Lietuvoje yra nustatoma Lietuvos pilietybė, o jos turinį, įgijimo ir netekimo sąlygas nustato Lietuvos pilietybės įstatymas; 37 — garantuoja Lietuvos piliečių teises bei laisves; 70 — nunato Lietuvos įstatymų viršenybę prieš Tarybų Sąjungos įstatymus.

Be to ši sesija priėmė ir reikšmingą Romualdo Ozolo pasiūlytą deklaraciją apie Lietuvos valstybinį suverenitetą. Čia spausdiname pilną deklaracijos tekstą ir priimtas rezoliucijos pataisas, kaip tai gauta iš Lietuvos per Lietuvių Informacijos Centrą Brooklyne.

LIETUVOS TSR AUKŠČIAUSIOS TARYBOS DEKLARACIJA APIE LIETUVOS VALSTYBĖS SUVERENITETĄ

DEKLARACIJA

Lietuvių tauta nuo amžių gyvena čia, prie Baltijos jūros, XIII amžiuje ji sukūrė savo valstybę, šimtmečiais gynė savo laisvę ir nepriklausomybę. 1918 metais atkūrė savo valstybingumą, kurį pripažino daugelis pasaulio valstybių, o 1920 m. sutartimi patvirtino ir Tarybų Rusija. Šioje sutartyje visiems laikams atsisakiusi pretenzijų į Lietuvos valstybę ir teritoriją. Nors ši sutartis nedenonsuota ir dabar, tačiau 1940 metais Vokietijos-TSRS 1939 m. pakto ir papildomų slaptųjų protokolų pagrindu suvereni Lietuvos valstybė buvo prievarta neteisėtai prijungta prie Tarybų Sąjungos ir prarado politinį bei kultūrinį savarankiškumą. TSRS vyriausybė ir šiandien ignoruoja net respublikos ekonominio savarankiškumo siekius.

Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba mato išeitį iš esamos padėties tik atgaunant valstybinį suverenitetą, kuris yra jau šiandien išryškėjęs lietuvių tautos siekis ir neatimama tautų teisė, įgyvendinama tik laisvo apsisprendimo sąlygomis. Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba skelbia, kad nuo šios dienos, priėmus Lietuvos TSR Konstitucijos 70 straipsnio pataisą, Lietuvos TSR galioja tik jos Aukščiausioje Taryboje priimti arba patvirtinti įstatymai. Ateities santykiai su TSRS ir kitomis valstybėmis turi būti nustatomi tik tarpvalstybinėmis sutartimis. Šie Lietuvos žmonių siekiai nėra nukreipti prieš tautų teises ir jų teisėtus interesus.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos sesijoje gegužės 18 d. priimtos konstitucijos pataisos

11 straipsnis. Žemė, jos gelmės, vidaus ir teritoriniai vandenys, miškai ir kiti gamtos ištekliai yra Respublikos nacionalinis turtas ir išimtinė Lietuvos TSR nuosavybė.

Gamybos priemonės pramonėje, statyboje ir žemės ūkyje, energetikos, transporto ir ryšių tinklai bei priemonės, bankų įmonių, ūkių ir kitų Lietuvos TSR teritorijoje esančių juridinių asmenų bei piliečių nuosavybė, visos Lietuvos istorijos bei kultūros vertybės taip pat Respublikos nacionalinis turtas ir yra jos jurisdikcijoje.

Lietuvos TSR priklauso išimties keliu teisės oro erdvei virš Respublikos teritorijos, jos kontinentiniam šelfui ir ekonominei zonai Baltijos jūroje.

Nuosavybės santykius, tuo pačiu ir fizinių asmenų nuosavybes, reguliuoja Lietuvos TSR įstatymai.

31 straipsnis. Respublikoje nustatoma Lietuvos TSR pilietybė. Lietuvos TSR pilietybės turinį, įgijimo bei netekimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos TSR Pilietybės įstatymas.

Lietuvos TSR piliečius už Respublikos ribų gina ir globoja Lietuvos TSR.

Migracija į Lietuvos TSR reguliuoja Lietuvos TSR įstatymai.

37 straipsnis. Lietuvos TSR piliečiai turi visas socialines, ekonomines, politines ir asmenines teises bei laisves, kurias skelbia ši Konstitucija bei respublikos istatymai ir visuotinai pripažinti tarptautiniai teisiniai aktai.

Lietuvos TSR piliečiams garantuojamos šių teisių ir laisvių gynimas teisme.

70 straipsnis. Lietuvos TSR Galioja tik jos Aukščiausiosios Tarybos arba referendumu priimti įstatymą.

TSRS įstatymai ir TSR valstybinės valdžios ir valdymo organų teisiniai aktai Lietuvos TSR teritorijoje galioja tik Lietuvos TSR Aukščiausiajai Tarybai juos patvirtinus ir įregistravus nustatyta tvarka. Jų galiojimas gali būti apribotas ar sustabdytas Lietuvos TSR aukščiausios Tarybos nutarimu.

(LIC)

Prel. Jonas Balkūnas, garsus kalbėtojas, vienos kalbos metu.

Kiekvienas būkime lietuviškos spaudos platintojas, palaikytojas, nes tik spauda yra mūsų lietuviškos gyvybės ženklas.

Metas I. Sausis 1889 m. Num. 1.

VARPAS

Literatūros, politikos ir mokslo menesinis laikrastis.

100 METŲ SUKAKTIS

KELKITE! KELKITE! 19

PAULIUS JURKUS

Kudirka muzikas

Visą laiką kalbėjome apie Kudirką žurnalistą, redaktorių, publicistą, satyrų rašytoją, poetą, vertėją. Dabar būtina nors trumpai paliesti muziką ir pakalbėti apie jį kaip muziką.

Nuo gimnazijos laikų Kudirka domėjosi muzika, negailėjo nei laiko, nei energijos organizuoti kultūrines pramogas. Jis grojo smuiku, violončele, dainavo įvairiuose choruose. Jis buvo muzikas mėgėjas, savamokslis ir kūrė ne tiek įkvėpimo, kiek reikalo verčiamas. Jis buvo ir lietuviškos muzikos pirmoji kregždutė — pirmutinis išleido pianui valsų, polkų, mazurkų ir kitokių vadinamosios salioninės muzikos kūrinių. Jie buvo populiarūs, ir kai kurie jų susilaukė net kelių laidų. Mėgiamiausi jo muzikai buvo Verdi, Beethovenas, Mozartas, Haydenas, Chopinas.

Šakiuose jis buvo suorganizavęs net styginį kvartetą, kuriam ir vadovavo ir grojo pirmuoju smuiku. 1891 vasarą jis kaip smuikininkas dalyvavo Naumiestyje surengtame, koncerte.

Jau tada jis plačiai buvo žinomas lietuvių tarpe kaip muzikas. Tai rodo toks faktas, kad 1899 m. vienas iš pirmųjų muzikų, Leonas Ereminas, Newarke, N.J., suorganizavo Giedorių Draugystės vyrų chorą ir jį pavadino dr. V. Kudirkos vardu.

Kudirka į savo kompozicijas įvedė ir lietuviškų liaudies dainų motyvų, pvz. veikaluose "Du kontradansu" ir "Nemuno vilnys".

Išleido du gaidų sąsiuvinius

Jis pirmutinis išleido du sąsiuvinius lietuviškų dainų vyrų chorui, rinkinys vadinasi "Kanklės", iš viso 42 dainos. Tai buvo didelis įvykis lietuvių muzikoje anais laikais.

Kudirka, studijuodamas Varšuvoje, dalyvavo garsiame vyrų lenkų chore "Lutnia". Dalyvauti prikalbino Tadas Daugirdas. Varšuvoje studijavęs dailę, vėliau buvo dailininkas, archeologas, tvarkęs Kauno archeologijos muziejų.

"Lutnia" 1889 paskelbė harmonizuotų lietuviškų liaudies dainų konkursą, kuris įvyko 1890 m. Kudirka matė, kaip prisiųstas lietuviškas melodijas harmonizavo Varšuvos konservatorijs profesoriai: S. Niedzielski, S. Polinski, Maszynski, M. Bierncki irkiti.

Konkurse premijas laimėjusias dainas išvertė į lenkų kalbą, ir "Lutnia" savo koncertuose dainavo. Tas faktas Kudirką labai paveikė.

Jis pats lietuvišką liaudies dainą labai vertino. Jau pirmame *Varpo* numeryje įdėjo vyrų chorui dainą "Ant kalno karklai siūbavo". Kai pradėjo eiti priedas *Varpelis*, jis ten dėjo konkursines dainas, pažymėdamas harmonizuotojų profesorių pavardes.

Jo išleistose "Kanklėe" beveik visos dainos turi pavardes, kas jas harmonizavo. Harmonizuotojų pavardžių neturi tik kelios dainos. Sunku pasakyti, kas jas harmonizavo. Žinant Kudirkos teorinį nepasirengimą, galima tvirtinti, kad jis to padaryti negalėjo.

"Kanklės mūsų redakcijoje

"Kanklių" I-masis sąsiuvinys buvo išleistas 1895 m. Tilžėje. Ir tas sąsiuvinėlis yra patekęs į *Darbininko* redakciją. Su juo galime iš arčiau susipažinti.

Viršelyje taip įrašyta: "KANKLĖS, lietuviškos dainos, 4 balsams (vyriškiems) sutaisytos, parūpino Dras V. Kudirka". Gaidas išleido P. Mikolainis, pasirašęs M. Nevski slapyvardžiu.

Gaidos išspausdintos profesionaliai, tekstai įrašyti apačioje po gaidų. Čia įdėtos šios dainos: Sėjau rūtą, Močiute mano, Ant kalno karklai siūbavo, Šėriau žirgelį, Ant kalno malūnėlis, Ko liūdi putinėli — harm. W. Rzepko, Oi eisime eisim, Kur upelis teka, Ganau aveles, Greičiau, žirgeli — harm. A. Polinski, Greičiau, žirgeli — anksčiau minėtos dainos variantas, harm. A. Polinski, Loja šunes — harm. S. Niedzielski, Ei mergele, kur buvai — harm. S. Niedzielski, Ei toli, toli — harm. S. Niedzielski, Kol jaunas nevedęs buvau — harm. S. Niedzielski, Juodas dangus debesys — harm. S. Nieszielski, Linksma pavasario atėjo diena — harm. Rzepko, Bernytis į karą jojo — harm. S. Niedzielski.

Iš viso įdėta 18 dainų, 24 psl. Paskutiniame puslapyje įdėtas net klaidų atitaisymas, jis liečia gaidas.

Antras "Kanklių" sąsiuvinis buvo išleistas 1899 m. Tilžėje. Šis sąsiuvinis turi 32 puslapius. Iš dainų populiariausios – Ant tėvelio dvaro, Tu mano motinėle,
Siuntė mane motinėlė. (Tos dainos yra įdėtos ir į Kudirkos sukomponuotą lietuvišką valsą).

Himno klausimas

Abiejuose "Kanklių" sąsiuviniuose nėra "Tautiškos giesmės". Ir kodėl jos ten nėra? Galimas daiktas, kad giesmė dar nebuvo nusistovėjusi Kudirkos sąmonėje, kam ją taikinti.

"Tautiška giesmė" buvo išspausdinta 1898 m. rugsėjo 15 d., 6 *Varpo* numeryje. Buvo išspausdinta priedu prie *Varpo*.

Kudirka bičiuliavosi su Seinų kunigų seminarijos klierikais lietuviais. Jis jiems pasiuntė tekstą su gaidomis, prašydamas pareikšti savo nuomonę, ko ji verta ir kaip skamba. Klierikai bandė giedoti ir gvildeno patį tekstą. Taigi, prieš 90 metų mūsų himnas pirmą kartą suskambėjo ir prakalbėjo į lietuvių jaunimą. Ką atsakė klierikai Kudirkai, nežinome.

Kiti himno bandymai

Apie 1880 m. Seinų kunigų seminarijos klierikai tam tikromis progomis pradėjo giedoti kaip tautinį himną iš Adomo Mickevičiaus *Pono Tado* — "Tėvynė Lietuva, tu kaip sveikata".

1887 metais į Ameriką atvyko kun. P. Abromaitis, pasižymėjęs Seinų seminarijos dainininkas. Susivienijimo lietuviškų katalikiškų draugijų seimo metu 1888 m. Mahanoy City, Pa., po pamaldų jis pirmą kartą giedojo minėtą tekstą, pavadintą lietuvių tautos himnu. Vargonais pritarė kitas Seinų kunigas kun. M. Juodišius. Iš čia minėtas himnas su A. Mickevičiaus tekstu paplito po visas lietuviškas kolonijas.

Dar kiti himno bandymai

1893 m. Plymouth, Pa., buvo minima Simano Daukanto 100 metų gimimo sukaktis. Buvo sugiedotas kitas himnas — "Lai gyvuoja mūsų tauta". Jam žodžius parašė kun. J. Žilius-Jonyla. 1898 m. *Tėvynės Sargas* paskelbė vyskupo Baranausko "Tu Lietuva, tu mieliausia mūsų motinėlė" ir paragino tai laikyti "Tautiška giesme".

Minėti tekstai buvo pritaikyti plačiai žinomoms melodijoms — "Eina garsas nuo rubežiaus", "God save our gracious King", "Latvių himno". *(Bus daugiau)*

PABALTIEČIŲ LIAUDIES JUDĖJIMŲ SUSITARIMAS

Estijos, Latvijos, Lietuvos Liaudies judėjimų, susivienijusių į organizacijas — Eestimaa Rehvarinne, Tautas Fronte, Sąjūdis — atstovai surengė savitarpio politines konsultacijas, po to pasirašė šį pasitarimą dėl bendrų tikslų ir bendradarbiavimo ketinimų

Konsultacijų dalyviai priėjo vieningą nuomonę dėl šių teiginių:

1 straipsnis. Liaudies judėjimai įsitikinę, kad įgyvendinti neatimamą tautų teisę į apsisprendimą, į istorinio kelio pasirinkimą, į valstybinį suverenitetą įmanoma tik bendromis pastangomis. Bendras Pabaltijo tautų istorinis likimas, valstybinės būties ir humanistinio valdžios požiūrio į žmogų pagrindinių principų supratimas jungia susitariančiąsias šalis bendrų tikslų nustatymo ir priemonių jiems pasiekti, pasirinkimo vardan. Judėjimai įsitikinę, kad šių principų įgyvendinimas pasitarnaus tolesnei tikrai Tarybų Sąjungos politinei pertvarkai visų joje gyvenančių tautų labui.

Susitarimą pasirašę judėjimai besąlygiškai pripažįsta: a) nesikišimo į vienas kito reikalus principą; b) kiekvienos tautos teisę pasirinkti savo istorinį kelią; c) kiekvienos tautos teisę savarankiškai nustatyti valdymo formas.

2 straipsnis. Susitariančiosios šalys besąlygiškai smerkia politinius padarinius, kuriuos Latvijos, Lietuvos ir Estijos valstybiniam suverenitetui turėjo Molotovo-Ribbentropo pakto slaptieji protokolai ir vėlesnės akcijos, kurias TSRS įvykdė pažeisdama tarptautinę visiems žmonėms bendrą teisę.

Susitarimo dalyviai yra vieningos nuomonės, kad Latvijos, Lietuvos ir Estijos prijungimas prie TSRS buvo jų aneksijos padarinys ir kaip anksčiau neturi pakankamo juridinio pagrindo.

3 straipsnis. Šalys mano, kad dėl jų interesų ir sąlygų bendrumo jų nacionalinės, ekonominės sistemos vystytųsi vaisingiau integracijos keliu. Pabaltijo valstybių ekonomikai ginti šalys laiko tikslinga siekti ne tik sukurti atskiras nacionalines sistemas, bet ir papildomai svarstyti:

— Pabaltijo valstybių darbo pasidalinimoi plėtojimą, remiantis glaudžia ekonomikos integracija;

— suderintą užsienio politikos ir užsienio prekybos funkcijų vykdymą.

4. straipsnis. Susitariančiuosios šalys mano, kad normalių ekonominių santykių atkūrimui ir savitarpio interesų integracijai būtų naudinga:

— sukurti vieningą Pabaltijo rinką;

— sukurti vieningą Pabaltijo ekonominės savitarpio pagalbos ir kredito sistemą;

— susilaikyti nuo ekonominės konfrontacijos valstybiniu lygiu;

— sukurti vieningą Pabaltijo informacijos sistemą.

5 straipsnis. Susitariančios šalys laiko savo pareiga siekti laipsniško savo teritorijų demilitarizavimo ir yra pasirengusios suteikti viena kitai pagalbą, kad šis tikslas būtų realizuotas.

6 straipsnis. susitariančiosios dėl bendradarbiavimo šalys ragina tautiečius užsienyje įsijungti į tokį pat bendradarbiavimą mūsų tautų ateities vardan.

7 straipsnis. Šį Pabaltijo bendradarbiavimo plėtojimo perspektyva nėra prieš ką nors kreipiama, o skelbiama kaip mūsų judėjimo geros valios išraiška. Kiekvieną aktą prieš veiksmus, atitinkančius šias idėjas, mes kvalifikuojame kaip prieštarauiantį mūsų teisei ir laisvei.

Šalys įsipareigoja teikti viena kitai pagalba savo veikloje, solidariai dalintis sunkumais ir problemomis, remti ir ginti viena kitą.

8 straipsnis. Kad būtų galima plėtoti bendradarbiavimą, keistis patyrimu ir informacija, koordinuoti savo veiklą, šalys paritetiniais pagrindais sudaro Estijos Liaudies Fronto, Latvijos Liaudies Fronto ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio trišalią komisiją.

Pasirašo:

Estijos Liaudies Fronto valdybos narys **Edgar Savissar**

Latvijos Liaudies Fronto pirmininkas **Dainis Ivans**

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo tarybos pirmininkas **Vytautas Landsbergis.**

Tallin, 1989 gegužės 14.

-o-

Gauta per Telex iš Lietuvos per Lietuvos Informacijos Centrą Brooklyne.

SEIMO PRIIMTI PAREIŠKIMAI DĖL LTSR KONSTITUCIJOS PROJEKTO

Lietuvos mokslų akademijos salėje Vilniuje balandžio 1 įvyko Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo ketvirtoji sesija, kaip praneša Lietuvių Informacijos Centras. Didžiausios ir karščiausios diskusijos kilo dėl Lietuvos TSR Konstitucijos projekto. Sąjūdžio gretose nesutariama kaip traktuoti valdžios pateiktąjį spaudoje paskelbtąjį Konstitucijos variantą — ar taisyti ar paruošti savo projektą ar iš viso nuo jo atsiriboti, nes ten išdėstytos prielaidos apie socialistinę valstybę esančios svetimos Lietuvai.

Kai kurios neformalios grupės Lietuvoje, jų tarpe Lietuvos Laisvės Lyga, mano kad rimtas Konstitucijos svarstymas yra neįmanomas okupacijos sąlygose, kad galima kurti teisinės valstybės pagrindus tik išvedus okupacinę kariuomenę. Kitaip sakant, dabartinėmis sąlygomis Konstitucijos svarstymas gręsia okupacijos įteisinimu.

Sąjūdžio vadovybė mano, kad Konstitucijos svarstymas gali būti naudingas, stengiantis apsaugoti Lietuvos interesus, ypač nuo Maskvos diktatų.

Atgimimo redaktoriaus Romualdo Ozolo dvilypis pasiūlymas šiuo klausimu seime sulaukė daugumos Seimo deputatų pritarimo. Pirmoji jo mintis — toliau spausti Aukščiausiąją Tarybą, kad ji artimiausioje pavasarinėje sesijoje pasektų Estijos pavyzdžiu. Kaip žinia, Lietuvos Aukščiausioji Taryba praeitoje rudeninėje sesijoje atsisakė solidariai su estais deklaruoti respublikos suverenumą ir nukėlė Konstitucijos svarstymą. Antroji Ozolo mintis — nukelti Konstitucijos svarstymą po būsimų rinkimų į Aukščiausiąją Tarybą. Tai atspindi įsitikinimą, kad Sąjūdis gali laimėti ir šiuos rinkimus, kas sudarytų visai naujas sąlygas tolesniam Konstitucijos projekto svarstymui.

Konstitucijos projekte yra daug ginčytinų vietų ir problemų, dėl kurių Sąjūdis nėra galutinai suformulavęs savo požiūrio. Tas paskatino Seimą paskelbti "Pareiškimą Lietuvos žmonėms", kuriame nurodomos pagrindinės ginčytinos vietos, perspėjama neskubėti valdžios variantui pritarti. Šį pareiškimą pasiūlė Vilniaus ir Kauno Sąjūdžio tarybos, o Seimo deputatai patvirtino su keliomis pataisomis.

PAREMIME VASARIO 16 GIMNAZIJA

Chicagoje yra sudarytas PLB Vasario 16 gimnazijai remti komitetas, kurio svarbiausi nariai yra pirm. Ramojus Vaitys, sekr. Aldona Vaitienė ir ižd. Jurgis Matusevičius. Jiems padeda dar apie šešetas narių. Komitetas plečia savo veiklą, skelbdamas vajus. Ir dabar yra nutaręs birželio mėnesį pradėti naują vajų, norint sutelkti ko daugiau lėšų gimnazijai išlaikyti.

Gegužės 23 komitetas LB Krašto valdybos būstinėje sukvietė keletą spaudos žmonių, kuriems PLB valdybos atstovė Birutė Jasaitienė, Bronius Nainys ir pirm. R. Vaitys paaiškino apie Vasario 16 gimnazijos reikšmę ir jos nelengvą ekonominę padėtį. Juk tai vienintelė lietuviška gimnazija Vakarų pasaulyje, kur dėstomoji kalba yra lietuvių. Dabar šioj gimnazijoj mokosi 90 mokinių, kurių didesnė pusė iš visų pasaulio kraštų, o kiti iš Vokietijos. Čia dirba 30 mokytojų su direktorium Šmitų priešaky. Gimnazijoj lietuvybės dvasia gana stipri. Mokiniai, pabuvę čia bent metus, jau išmoksta lietuvių kalbą laisvai naudoti ir tampa susipratusiais lietuviais. Mokiniai gyvena bendrabuty, kartu mokosi, bendrauja mokytojų priežiūroje. Čia veikia įvairūs būreliai, mokinių choras, tautinių šokių grupė, šokusi net pačiam Šventajam Tėvui Romoje, skautai ir ateitininkai.

Gimnazijai išlaikyti reikia nemažą sumą lėšų. Vieno mokinio išlaikymas kainuoja 23,000 DM. Iš mokesčio už mokslą 5,200 DM niekas neišsiverstų. Vokiečių valdžia primoka gimnazijos išlaikymui 2/3 visų išlaidų su sąlyga, kad likusį 1/3 suaukotų patys lietuviai. Ypatingai daug išlaidų pareikalavo naujo berniukų bendrabučio statyba ir apdegusios pilies atstatymas, kuris dar neužbaigtas. Ten planuojama įrengti koplyčią, biblioteką, archyvą, salę ir kitokios paskirties patalpas. To atstatymo sąmata siekia 7,100,000 DM. Tikimasi gauti iš apdraudos bendrovės 3,700,000 DM, prisidės ir Federalinė valdžia, bet lietuviams reikia surinkti 500,000 DM. Nesurinkus šios sumos, ir vokiečių valdžia atitinkamai sumažins savo pašalpą. Gimnazijos vadovybė deda visas viltis į išeivijos lietuvius, ypač JAV-se ir Kanadoje, nes čia lietuviai ekonomiškai geriausiai įsikūrę.

Centrinis komitetas planuoja išsiuntinėti apie 8,000 laiškų, prašant gimnazijai aukų. Iš paskutinio vajaus į išsiuntinėtus laiškus teatsiliepė tik 5% lietuvių. Tai nepaprastai mažas skaičius. Todėl šį kartą gavę aukų prašantį laišką nepagailėkime bent 10 dol. paaukoti tokiam kilniam reikalui. Lietuviškai išauklėtas jaunimas atsiteis dešimteriopai lietuvių tautai, kovojančiai už savo egzistenciją čia išeivijoje ir pačioje Tėvynėje Lietuvoje. Būkime nors šį kartą vieningi ir atjaučiantys.

APB

Pavasaris Lietuvoje

Supumpuravo karklai
tėvynės pakeliuos,
tuoj visa mūsų žemė
atbus, žydės, žaliuos...

Ten širdyse jau bunda
naujos vilties dvasia,
trispalvės plevėsuoja
pily ir miestuose...

Ten kelias iš vergijos
žieduota ir gyva,
mūs mylima tėvynė,
mūs žemė Lietuva...

Eilėraštis ir Gimtojo Krašto iškarpų montažas ROMUALDO KISIELIAUS

— **Vytautas Aleknavičius** iš Vilniaus ieško dėdės Vinco Aleknavičiaus šeimos. Po paskutinio laiško (1970) iš 6 Congress Ave., Waterbury, CT. ryšys nutrūko. Jeigu kas žino kur minėtieji asmenys išsikėlė šaukite "collect" Alfonsui Kontviui: (714) 897 - 1143.

— Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencija bus rugsėjo 2-4 Chicagoje. Konferencijos vyksta kas treti metai sąjungos reikalams aptarti ir naujam centro komitetui išrinkti.

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

GEGUŽĖ

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 525 gegužės 25-birželio 8 — **$2,299** iš Bostono ir Niujorko; **$2,482** iš Čikagos

BIRŽELIS

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 20 dienų: 15 d. Lietuvoje, 14 naktų Vilniuje, 2 Kaunė, 1 Maskvoje, 1 Zuriche.
Kelionė Nr. 608 birželio 8-27 — **$2,599** iš Bostono ir Niujorko; **$2,782** iš Čikagos

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 615 birželio 15-29 — **$2,399** iš Bostono ir Niujorko; **$2,582** iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA, ŠVEDIJA IR SUOMIJA — 18 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Stokholme, 1 Helsinkyje. Kelionė laivu Baltijos jūra naktį iš Stokholmo į Helsinkį.
Kelionė Nr. 627 birželio 27-liepos 13 — **$2,949** iš Bostono ir Niujorko; **$3,132** iš Čikagos

LIEPA

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje,2 Zuriche.
Kelionė Nr. 713 liepos 13-27 — **$2,269** iš Bostono ir Niujorko; **$2,452** iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 717 liepos 17-31 — **$2,459** iš Bostono ir Niujorko; **$2,642** iš Čikagos

RUGPJŪTIS

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Zuriche
Kelionė nr. 803 rugpjūčio 3-17 — **$2,299** iš Bostono ir Niujorko; **$2,482** iš Čikagos

LIETUVA, AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 810 rugpjūčio 10-24 — **$2,399** iš Bostono ir Niujorko; **$2,582** iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.
Kelionė nr. 814 rugpjūčio 14-28 — **$2,459** iš Bostono ir Niujorko; **$2,642** iš Čikagos

RUGSĖJIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 914 rugsėjo 14-27 — **$2,209** iš Bostono ir Niujorko; **$2,392** iš Čikagos

LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.
Kelionė Nr. 944 rugsėjo 14-23 — **$1,799** iš Bostono ir Niujorko; **$1,982** iš Čikagos

SPALIS

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 105 spalio 5-19 — **$2,159** iš Bostono ir Niujorko; **$2,342** iš Čikagos

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 102 lapkričio 2-15 — **$1,699** iš Bostono ir Niujorko; **$1,882** iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje
Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 — **$1,599** iš Bostono ir Niujorko; **$1,782** iš Čikagos

BALTIC TOURS & ORBIS
PARODO VISĄ LIETUVOS IR LENKIJOS GROŽĮ

16 d. kelionė: 6 d. Lietuvoje
7 naktys Vilniuje, 4 Varšuvoje, 2 Krokuvoje, 1 Zuriche.
Kelionė Nr. 616 birželio 16-liepos 1 — **$2,159** iš Bostono ir Niujorko; **$2,342** iš Čikagos
Kelionė Nr. 714 liepos 14-29 — **$2,159** iš Bostono ir Niujorko; **$2,342** iš Čikagos
Kelionė Nr. 811 rugpjūčio 25-rugsėjo 9 — **$2,159** iš Bostono ir Niujorko; **$2,342** iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernakvojimu kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagei pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminaičiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:
BALTIC TOURS
Suite 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
Tel. 617-965-8080

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.**

Prašau pratęsti prenumeratą 1989 metams

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumerata — 20 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą $.....
Už kalendorių $.....
Spaudai paremti $.....

PABALTIJO LAISVĖS IR MALDOS DIENA

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos laiškai buvo išsiuntinėti JAV LB apygardų ir apylinkių pirmininkams ir lietuvių parapijų klebonams ir administratoriams. JAV LB Krašto valdybos Visuomeninių reikalų tarybą ir jos pirmininkas Arvydas Barzdukas prašo lietuvių visuomenės paramos dviem kryptim.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba prašo visus lietuvius paremti bendras pabaltiečių pastangas prašant Pabaltijo laisvės dienos paskelbimo. JAV LB apygardų ir apylinkių pirmininkai prašomi rašyti laiškus ir skambinti savo valstijos kongresų atstovams, kad prisidėtų prie rezoliucijos.

Lietuvių visuomenė prašoma asmeniškai skambinti savo gyvenamojo distrikto kongreso atstovams. Jungtinio Amerikos Pabaltiečių komiteto (JBANC) ir Pabaltijo Laisvės Lygos (BAFL) pastangomis JAV Kongrese įnešta rezoliucija (House Joint Resolution 184) kuria birželio 14-ta skelbiama Pabaltijo Laisvės Diena. Rezoliucija buvo pristatyta Rep. Dennis Hertel (demokratas iš Michigano) ir Rep. Don Ritter (respublikonas iš Pennsylvanijos).

Distrikto kongresmano telefono numerį ir adresą Washingtone gauti galima paskambinus į vietinę jo raštinę. Telefoninis paskambinimas turi daugiau reikšmės, nes jei daug žmonių tuo pačiu laiku paskambina, susidaro įspūdis, jog reikalas gyvas ir daug kam įdomus. Laiške JAV LB apygardų ir apylinkių pirmininkams taip pat pridėti skambinimo ir laiško pavyzdžiai anglų kalba.

Birželio mėnuo lietuviams ypač skaudus, nes nelemtomis "birželio dienomis" mūsų tauta buvo viena iš pirmųjų Stalino aukų. 1989 birželio mėn. sukanka 49-ri metai nuo tada, kai sovietų diktatoriaus Stalino kariuomenė okupavo Lietuvą. Pagaliau pasaulis pradeda patirti ir pripažinti Stalino vykdyto teroro baisumą ir apimtį.

JAV LB Krašto valdyba siūlo šių metų birželio įvykių sukaktį paminėti kreipiantis į galimai daugiau tikinčiųjų su prašymu bent vieną dieną, vieną sekmadienį, savose bažnyčiose maldoje prisiminti Stalino nukankintus, ištremtus ir sunaikintus milijonus žmonių.

Prašoma, kad birželio 16 - 17 savaitgalį parapijos bažnyčiose, tiek lietuviškų, tiek anglų kalba laikomų pamaldų metu kalbamoje tikinčiųjų maldoje būtų prisiminti šie žmonės. Prašoma, jei galima tai prisiminti ir pamoksle.

JAV LB apygardų ir apylinkių valdybos prašomos kreiptis į visų apylinkėje esančių ne lietuvių katalikų ir kitų tikybų bažnyčių vadovus, prašant, kad birželio 17 dienos pamaldose nors viena trumpa malda būtų skirta pasimelsti už Stalino aukas.

Į šį darbą kviečiama lietuvių visuomenė, ir jaunimas, kuris turi drąsos ir gali maldos prasmę išaiškinti, asmeniškai aplankyti klebonijas, gal palikti angliškai išleistos *Katalikų Bažnyčios Kronikos* sąsiuvinį ar kokią kitą knygelę.

Svarbu, kad kuo daugiau žmonių sužinotų, jog mes norime, kad mūsų gyvenviečių kaimynai neužmirštų šio mums padaryto skausmo ir nužudytų mūsų brolių ir sesių.

R. Kubiliūtė

Dr. Antanas Klimas skaito paskaitą Kultūros Židinyje gegužės 14.

KULTŪROS ŽIDINIO KRIZĖ

Kultūros Židinio administracinės vadovybės posėdyje gegužės 26 buvo iškelta daug svarbių klausimų dėl tolimesnio lietuvių kultūros centro išlaikymo. Nors parengimų ir sambūrių skaičius Židiny dabar padidėjęs, bet finansinės įplaukos nepadengia priežiūros išlaidų. Užsidarius vienai bingo žaidimų sekcijai, pajamos žymiai sumažėjo ir Židinio išde pinigų liko tiktai vienerių metų apyvartai...

Pagrindiniai klausimai yra kaip sumažinti Židinio išlaidas ir kaip padidinti pajamas? Deja, išlaidas sumažinti beveik neįmanoma, nebent atsirastų žmonių, kurie iš pasiaukojimo nemokamai valytų visas patalpas, plautų grindis, dažytų sienas, statytų bei nuimtų kėdes ir stalus, pjautų žolę, šluotų kiemą, plautų indus, darytų pataisymus ir atliktų visus kitokius priežiūros darbus. Būtų stebuklas, jeigu be užmokesčio kas nors tą viską nuolatos atliktų.

Tokio stebuklo belaukiant, tuo tarpu reikia visomis išgalėmis kelti ir didinti Židinio pajamas. Galimybių yra, tiktai reikia pasiryžimo ir geros valios. Geras pavyzdys buvo piano virtuozo William Smiddy koncertas, skirtas Židinio labui. Dėka tėv. Leonardo Andriekaus ir jo talkininkų, šis koncertas ir su juo surištas vajus davė labai gražių rezultatų. Paštu gavę asmeninius prašymus, nemažas Židinio rėmėjų skaičius atsiuntė nario mokestį, susimokėjo už koncerto bilietus ir dar pridėjo aukų. Tai buvo vaisingas įnašas tuštėjančiam iždui papildyti, bet to negana. Reikia ruošti daugiau koncertų, daugiau spektaklių, daugiau parodų ir reikia parodyti daugiau solidarumo Židinio išlaikymui.

Mokesčiai už Židinio patalpų naudojimą yra labai maži. Sales svetimose vietose kainuoja tūkstančiai dolerių, gi mes vos porą trejetą šimtų tegauname. Vyksta parengimai, priėmimai, sutikimai — dauguma be jokio užmo-

(nukelta į 7 psl.)

PROF. A. KLIMO PASKAITA N. Y. KULTŪROS ŽIDINYJE

New Yorko Kultūros Židinio patalpose gegužės 14 įvyko New Yorko Lietuvių Jaunimo Sąjungos ruošta paskaita. Paskaitą skaitė, išdalindamas 23 puslapių padalą, dr. Antanas Klimas. Jis yra Rochesterio Universiteto profesorius, indoeuropiečių kalbų specialistas, Lietuvių Mokslo akademijos narys, autorius maždaug 120 straipsnių, *Lituanus* redaktorius, ir *Pasaulio lietuvio* kalbos skyriaus redaktorius. Dr. Klimas buvo neseniai pagerbtas Rochesterio Universiteto, kuris jam įteikė "professor emeritus" titulą.

Šioje NYLJS ruoštoje paskaitoje dr. Klimas kalbėjo tema, "Viską ką norėjai žinoti apie lietuvių kalbą, bet susidrovėjai pasiklausti". Paskaita lietė bene visus įdomesnius klausimus apie lietuvių kalbą. Lietuvių kalbos kilmė yra iš indoeuropiečių prokalbės. Ji yra mažiausiai pasikeitusi nuo tos prokalbės negu bet kokia kita kalba. Dabartinė modernioji lietuvių kalba yra išties artimesnė prokalbei negu Sanskritų kalba, o toji numirusi jau prieš du tūkstančius metų. Yra įdomių teorijų, kodėl lietuvių kalba tokia konservatyvi, vienok po dviejų šimtų metų (kalbotyra prasidėjo tik aštuonioliktame šimtmetyje) tam klausimui dar nėra galutinio atsakymo.

Dr. Klimas lietė irgi lietuvių kalbos ypatybes. Pavyzdžiui lietuvių kalba išlaikė tris skirtingus kirčiavimo akcentus: šis yra labai senoviškas bruožas, kurį išlaikė tiktai lietuvių kalba. Lietuvių kalboje taipogi yra keturiolika dalyvių, todėl, kad ji išlaikė visus keturius iš indo-europiečių prokalbės ir taip pat prisiviliojo ar sukūrė dešimtį naujų.

Po paskaitos buvo klausimų iš publikos. Kai kurie žmonės prašėsi paaiškinimų gramatikos neaiškumuose, kiti net su pasipiktinimu plūdo lietuvių ir anglų kalbos ortografijas, o tretieji norėjo sužinoti profesoriaus galvoseną, liečiančią lietuvių kalbos vietą jaunimo gretose, ir kaip laikytis su tais, kurie esą lietuviai, bet kalbos nemoka, tačiau visgi tariamai nori dalyvauti.

Nors čia buvo New Yorko Lietuvių Jaunimo Sąjungos ruoštas įvykis, į jį buvo kviečiama ir plačioji visuomenė, kurios atsilankė net penkiasdešimt klausytojų. Po paskaitos vyko gyvas pasižmonėjimas, kurs tęsėsi net kelias valandas. Tokiu būdu NYLJS baigė savo veiklos metus. Kitais metais žadama daugiau panašių pobūvių suruošti.

Tadas Klimas

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

35 dol. — V. Endzelis, Toronto, Ont.

Po 15 dol. — M. Žilinskienė, Detroit, Mich., V. Misiūnas, Elizabeth, N.J., B. Steponis, Seven Hills, Ohio, E. Vasyliūnienė, Somerville, Mass., F. Redikis, Woodhaven, N.Y., J. Dapkus, Hartford, Conn., D. Šatas, Warwick, R.I., J. Wolosenko, Brookline, Mass.

Po 10 dol.: O. Kadas, Woodhaven, N.Y., C. Meseika, Richmond Hill, N.Y., S. Levanas, Waterbury, Conn., N. Dumčius, Watertown, Conn., A. Jankauskas, Elton, Md., J. Juška, Elizabeth, N.J., P. Normantas, Elizabeth, N.J., V. Gedmintas, St. Petersburg Beach, Fla., V. Kvetkus, Inverness, Fla., B. Lukoševičienė, Richmond Hill, Br.A. Sutkus, Richmond Hill, N.Y., E. Valuntis, Severna Park, Md., V. Juodka, Chicago, Ill., KASA, St. Petersburg Beach, Fla., V. Budris, Elizabeth, N.J., V. Jomantas, Redford, Mich., B. Nemickas, Jericho, N.Y., J. Streinys, Worcester, Mass., V. Rastonis, Marston Mills, Mass., V. Karutis, Amsterdam, N.Y., V. Beleckas, Sunny Hills, Fla., C. Kulas, Southbury, Conn., A. Danta, Jenkinstown, Pa., V. Liulevičius, Chicago, Ill., E. Vilutis, Chicago, Ill., E. Sakalauskas, Ellicott City, Md., A. Tamošaitis, Kingston, Ont., S. Perminas, Providence, R.I., dr. V. Avižonis, Milford, Del.; Franciscan Fathers, St. Catherines, Ont., V. Šoliūnas, Lemont, Ill., V. Kamantas, Sparta, Mich.

Po 5 dol. — R. Remeza, Ozone Park, N.Y., J. Raymunt, New York, N.Y., A. Karnius, St. Petersburg Beach, FL, M. Balčiūnas, Sunny Hills, Fla., B. Veitas, Milton, Mass., A. Biretta, Manchester, Conn., L. Mathews, Flushing, N.Y., K. Miklas, Plainview, N.Y., R. Pečkaitis, Worcester, Mass., E. Baltusis, So. Boston, Mass., C. Staknys, Kearny, N.J., Msgr. D. Pocius, Kearny, N.J., A. Lileika, Locust Valley, N.Y., J. Orentas, Ridgewood, N.Y., kun. K. Stewart, Ridley Park, Pa., J. Davis, Plymouth, Mass., B. Jacikevičius, Ridgewood, N.Y., P. Bagdžiūnas, Hillcrest, N.Y.,

(Bus daugiau)

Visi kviečiami į
MALDOS DIENĄ UŽ LIETUVĄ
ŠEŠTADIENĮ – 1989 BIRŽELIO 17 D.
ERDVIOJE
MARIJOS ŠVENTOVĖJE
FERRY ROAD – DOYLESTOWN, PENNSYLVANIA 18901

- **Programa prasideda 1:00 v. p. p.**
- **Šv. Mišios ir iškilminga procesija su Švč. Sakramento Palaiminimu**
- **Tautodailės ir leidinių paroda**
- **Lietuviškus valgius galima nusipirkti Šventovės valgykloje**

SUORGANIZUOKIME AUTOBUSĄ AR ATVYKIME PILNU AUTOMOBILIU

— Rengia Tėvai Paulinai —
THE NATIONAL SHRINE OF
OUR LADY OF CZESTOCHOWA
Ferry Road, Doylestown, Pennsylvania

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60643
TEL. (312) 238-9787

1989 m. KELIONĖS Į LIETUVĄ

			Chicago	New York
1.	**Balandžio 27 - Gegužės 15**	Maskva 1, Vilnius 15, Maskva 1	2,150.00	2,100.00
2.	**Gegužės 15 - Gegužės 31**	Maskva 1, Vilnius 11, Maskva 2	2,395.00	2,245.00
3.	**Birželio 12 - Liepos 01**	Maskva 1, Vilnius 15, Leningradas 2	2,795.00	2,645.00
4.	**Birželio 14 - Liepos 01** (Lietuvių gydytojų ir medicinos profesionalų grupė)	Maskva 1, Kaunas 15, Maskva 0	2,595.00	2,445.00
5.	**Birželio 26 - Liepos 12**	Maskva 1, Vilnius 10, Leningradas 2, Helsinkis 2	2,595.00	2,445.00
6.	**Liepos 11 - Liepos 30**	Maskva 2, Vilnius 15, Maskva 1	2,795.00	2,645.00
7.	**Liepos 24 - Rugpjūčio 09**	Maskva 2, Vilnius 10, Leningradas 2, Maskva 1	2,695.00	2,545.00
8.	**Liepos 29 - Rugpjūčio 16**	Maskva 1, Kaunas 15, Maskva 1	2,695.00	2,545.00
9.	**Rugpjūčio 01 - Rugpjūčio 16**	Maskva 1, Vilnius 10, Leningradas 2, Maskva 1	2,595.00	2,445.00
10.	**Rugpjūčio 21 - Rugsėjo 06**	Maskva 2, Vilnius 10, Ryga 2, Maskva 1	2,595.00	2,445.00
11.	**Rugsėjo 12 - Spalio 01**	Maskva 2, Vilnius 15, Maskva 1	2,795.00	2,645.00
12.	**Spalio 03 - Spalio 16**	Maskva 1, Vilnius 10, Maskva 1	1,895.00	1,850.00

KAINOS BUS PASKELBTOS VĖLIAU. Galimybė Lietuvoje aplankyti norimas vietas.

Registracijai ir informacijai skambinkite **1-312-238-9787.**
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU taip pat tvarko giminių ir draugų iškvietimo iš Lietuvos dokumentus ir parūpina lėktuvų rezervacijas atvykimui į Ameriką. Taip pat darome nuotraukas vizoms ir pasams.

— Dayton, Ohio, Šv. Kryžiaus lietuvių parapija, lietuvių religinis ir tautinis židinys, minės 75-tą gyvavimo sukaktį birželio mėnesį.

— **XV-tasis Lituanistikos seminaras** įvyks rugpjūčio 6-20 LaSalle Manor, Plano, Ill. Ruošia PLJS ryšių centras.

— **"Varpo" žurnalo** 100 metų sukakties minėjimas Chicagos Jaunimo Centre įvyks birželio 25.

— **Philadelphijos lietuvių namai,** prieš kiek laiko iš pašalpinio klubo persitvarkę į akcinę bendrovę, po pastato remonto ir atėjus darban dideliam skaičiui jaunų žmonių, susilaukė sėkmės. Išnyko finansiniai sunkumai, pakilo susidomėjimas savo centru. Namų tarybos pirmininkas yra Virgus Volertas, o prezidentas — Vytautas Matonis.

— **Dr. Algimantas Galinis** išrinktas Šv. Antano ligoninės Michigan City, Ind., gydytojų personalo viceprezidentu. Paskutiniame dešimtmetyje ligoninė žymiai praplėsta, moderniai įrengta su paskutiniais medicinos technikos išradimais. Prie ligoninės štabo priklauso 125 gydytojai. Ligoninė turi 200 lovų ir plačioje apylinkėje yra viena iš didesnių vėžio ligos gydymo centrų. Prieš kelerius metus dr. Algimantas Galinis buvo išrinktas Memorial ligoninės gydytojų štabo prezidentu. Šioje Indianos valstijos šiaurinėje dalyje gyvena daug lietuvių.

— **Visuomenininko premija** paskirta Punsko lietuviui Br. Makauskui. Premiją paskyrė Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija, vadovaujama dr. L. Sidrio. Mecenatas — prel. J. Prunskis. Premija duodama kasmet.

Vlikas ieško vasaros interno — lietuviškai kalbančio studento ar studentės. Stažas nuo birželio vidurio iki rugpjūčio pabaigos. Dėl daugiau informacijų prašom skambinti Vliko įstaigos vedėjai J. Čikotienei 202 667 - 1980 arba rašyti: VLIKAS, 1609 Connecticut Ave., N.W., Suit 400, Washington, D.C., 20009.

— **JAV LB Krašto valdybos Švietimo taryba** buvo paskelbusi pradinių lituanistinių mokyklų mokiniams piešinių konkursą — "Gedimino sapnas". Laimėtojai buvo suskirstyti į dvi grupes: pirmoji — vaikų darželis iki trečio skyriaus, o antroji — ketvirtas skyrius iki šešto skyriaus. Vertinimo komisija paskyrė premijas pirmajai grupei: I vieta — Rytas Vygantas, II vieta — Tomas Šatas, III vieta — Dalytė Šataitė. Antros grupės laimėtojai yra: I vieta — Tracy Žemgulytė, II vieta — Marius Vygantas, III vieta — Raminta Moore. Visi laimėtojai yra iš Chicagos apylinkių, išskyrus Ramintą Moore, kuri gyvena Floridoje. Sveikiname visus laimėtojuis!

— **Nauji Darbininko skaitytojai:** R. Peckaitis, Worcester, Mass. Užsakė kitiems: A. Ketanski, New York, N.Y. — A. Pieczulis, Punske. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

NERINGA

Putnamo seselių 1989 m. stovyklų kalendorius VERMONT'e

liepos 1-4 Buvusiųjų NERINGOS vadovų suvažiavimas

liepos 9-23 d. Lietuviškai kalbantiems vaikams stovykla

liepos 23-29 d. Savaitė šeimoms su mažais vaikais

liepos 30-rugp. 12 d. Lietuvių kilmės vaikams stovykla

rugp. 13-19d. Jaunuoliams/studentams savaitė

Informacijai kreiptis:

Neringa, ICC - RT21, Putnam, CT 06260

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojantiem tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

Nauji leidiniai, gaunami Darbininko administracijoje

Dr. J. K. Valiūno — *Serving Lithuania*, anglų kalba, įrišta į kietus viršelius, — 18 dol.

W. Wolkovich — *Lithuanian Fraternalism*,, vyčių veikla per 75 metus, anglų kalba. — 10 dol.

J. Urbšio — *Atsiminimai*, — 7 dol.

G. Songino — *Vilniaus krašto legendos*, kietais viršeliais, — 8 dol.

J. Jankaus — *Tėvas Venancijus ir jo Matilda*,, pasakojimai, — 12 dol.

K. Pabedinsko — *Nuo Plungės iki Maroko*, atsiminimai, — 10 dol.

B. Sruogos vertimas *Apsiautalas*, — 8 dol.

P. Petkevičius — *Paskutinis sudiev*, tėvynės ilgesio eilėraščiai — 5 dol.

A. Paškaus — *Krikščionis ir šiandiena* — 5 dol.

A. Paškaus — *Evoliucija ir krikščionybė* — 6 dol.

Okupuotoje Lietuvoje vyksta dideli įvykiai. Sekime juos blaiviai stebėdami, paremdami jų žygius, kurie priartina Lietuvos nepriklausomybę. Niekada nepamirškime, kad mūsų galutinis tikslas — Nepriklausoma Lietuva!

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Spauda yra pats svarbiausias ginklas kovoje dėl Lietuvos laisvės. Paremk ją savo auka!

K. Girniaus — Partizanų kovos Lietuvoje, kaina — 10 dol.

J. Daumanto — Fighters for Freedom, kaina — 10 dol. Persiuntimui pridėti 1.50 dol.

Prel. P. Juro — Didysis ramybės šaltinis, maldaknygė su daugybe maldų, litanijų, graži dovana atvykstantiems iš Lietuvos, gera dovana nuvežti ir į Lietuvą. Kaina — 5 dol. su persiuntimu.

Knygtos gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

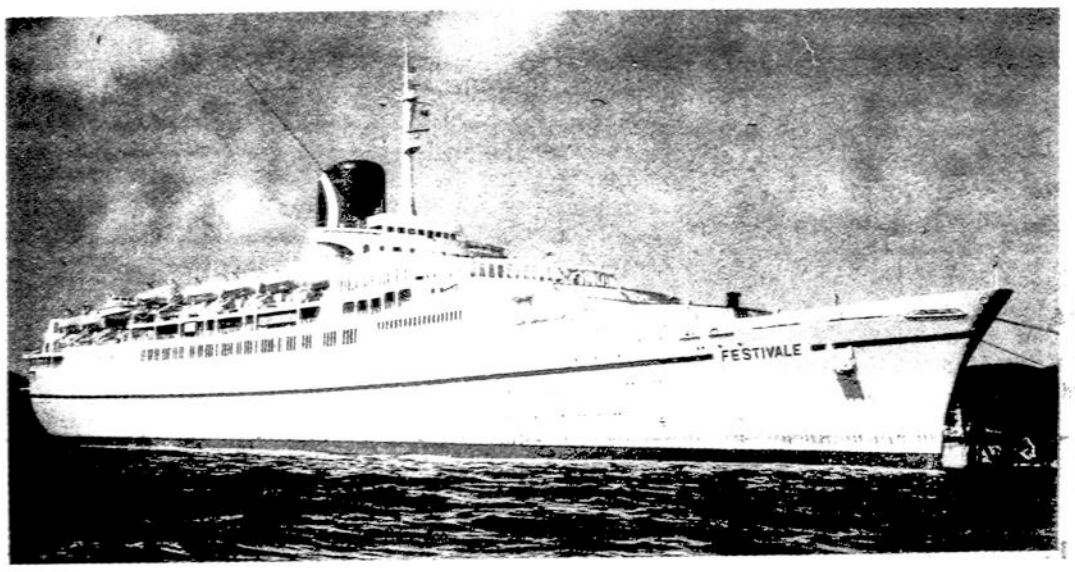

Laivas "Festivale", kurį administruoja Carnival Cruise Lines. Šiuo laivu Lietuvos vyčių 110 kuopa, Maspeth, N.Y., organizuoja septynių dienų kelionę į Karibų jūrą. Bus lankomos šios salos: St. Thomas, St. Maarten, Barbados ir Martinique. Dėl informacijos kreiptis į Eleną Matulionytę, 61 - 36 56th Ave., Maspeth, N.Y. 11378. Tel. 718 326 - 3398.

EXPRESSWAY TOURS PATOGI KELIONĖ 12 NAKTŲ/13 DIENŲ

10 NAKTŲ LIETUVOJE - 1 NAKTIS MASKVOJE

419	04 gegužio	—	16 gegužio	$2115.00
420	29 birželio	—	11 liepos	$2215.00
421	13 liepos	—	25 liepos	$2215.00
422	24 rugpjūčio	—	05 rugsėjo	$2215.00
423	05 spalio	—	17 spalio	$1965.00

JETWAY TOURS – APŽIŪRĖJIMO KELIONĖ 15 NAKTŲ/16 DIENŲ

2 NAKTYS MASKVOJE – 10 NAKTŲ LIETUVOJE – 2 NAKTYS LENINGRADE

409	11 gegužio	—	26 gegužio	$2480.00
410	08 birželio	—	23 birželio	$2580.00
411	22 birželio	—	07 liepos	$2580.00
412	10 rugpjūčio	—	25 rugpjūčio	$2580.00

Šventės Europoje. Paklausk apie kitus galimus sustojimus
Pasiruošk keliauti vienas. Klausk apie mūsų tinkamą tarnybą.
Jei kalbi tik lietuviškai, skambink antradieniais tarp 5 - 7 v.v. ir kalbėk su Daiva Izbickas
Jei nori visą Pabaltiją aplankyti, prisijunk prie Jokūbo Stuko trupės ir keliauk: į Vilnių, Kauną, Klaipėdą, Rygą, Talliną, Helsinkį, gegužės 13 - 29, 1989, $2420.00.

Skambink 1-800 451 - 9511 ir gauk "ankstybo paukščio" nuolaidą.
Jei nori pakviesti draugus ar gimines aplankyti JAV, kreipkitės į mus!

UNICN TCURS, INC. 79 Madison Avenue, New York, N.Y. 10016 / (212) 683-9500

INTERNATIONAL INDUSTRIES

International Industries
10401 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas: (312) 430-0074

GREIČIAUSIAS IR PATIKIMIAUSIAS BŪDAS

NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS

LIETUVOJE

Jūsų artimieji tikrai apsidžiaugs gavę kvietimą atvykti į užsienio valiutos parduotuvę Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje ir, jiems patogiu laiku, be palydovo, už Jūsų nurodytą sumą apsipirkti; ar atsiimti naują Volgą ar Žigulį.

Kreipkitės — atsiųsime kainoraščius bei platesnę informaciją apie šį išimtinį patarnavimą.

NAUJAS PATARNAVIMAS
NORINTIEMS PASVEIKINTI
SAVO GIMINES AR DRAUGUS

LIETUVOJE

Žaibas

ŽAIBO greitumu jūsų artimieji bus pasveikinti vardinių, jubilie jų, sukaktuvių, vestuvių ar betkokia kita proga. Sveikinimai pristatomi į namus.

Kreipkitės — atsakysime į visus jūsų klausimus.

ŽAIBAS
10401 Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas; (312) 430-8090

GT INTERNATIONAL

G. T. International dėkoja visiems savo klientams, kurie įgalino šios įstaigos augimą ir patarnavimų plėtimą. Kviečiame visus su mumis keliauti 1989 metais

1989 EKSKURSIJŲ TVARKARAŠTIS

8901 Maskva 1 nkt., Vilnius 10 nkt., Viena 1 nkt., gegužės 12-25 d.
Iš Čikagos: $2,267.00 **Iš New Yorko: 2,157.00**

8902 Maskva 1 nkt., Vilnius 9 nkt., Kaunas 1 nkt., Viena 3 nkt., birželio 15-30 d.
Iš Čikagos; $2,496.00 **Iš New Yorko: $2,386.00**

8903 Maskva 1 nkt., Vilnius 9 nkt., Kaunas 1 nkt., birželio 16-28 d.
Iš Čikagos: $2,296.00 **Iš New Yorko: $2,186.00**

8904 Maskva 1 nkt., Vilnius 7 nkt., Kaunas 3 nkt., Viena 3 nkt., liepos 13-28 d.
Iš Čikagos: $2,496 IŠPARDUOTA **Iš New Yorko: $2,386.00**

8905 Maskva 1 nkt., Vilnius 7 nkt., Kaunas 3 nkt., Helsinkis 1 nkt., liepos 14-27 d.
Iš Čikagos: $2,366.00 **Iš New Yorko: $2,256.00**

8906 Maskva 1 nkt., Vilnius 9 nkt., Kaunas 1 nkt., Viena 3 nkt., rugpjūčio 10-25 d.
Iš Čikagos: $2,496.00 **Iš New Yorko; $2,386.00**

8907 Maskva 1 nkt., Vilnius 9 nkt., Kaunas 1 nkt., Viena 1 nkt., rugpjūčio 11-24 d.
Iš Čikagos: $2,366.00 **Iš New Yorko: $2,256.00**

8908 Maskva 1 nkt., **VILNIUS 15 NAKTŲ,** Viena 1 nkt., rugsėjo 14-spalio 2 d.
Iš Čikagos: $2,648.00 **Iš New Yorko: $2,538.00**

MALONIAI PATENKINSIME PAVIENIŲ (be grupės) KELIAUTOJŲ PAGEIDAVIMUS TRUMPESNIAM ARBA ILGESNIAM LAIKUI LIETUVOJE. BE PASKELBTŲ GRUPIŲ YRA KELETAS SPECIALIZUOTŲ GRUPIŲ, KURIOSE GALI BŪTI VIENA, KITA PAPILDOMA VIETA. **G. T. INTERNATIONAL** TVARKO VISUS KELIONIŲ REIKALUS. TURIZMO AR BIZNIO KELIONĖM KREIPKITĖS Į MUS.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
10401 ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, IL 60465
TELEF.: (312) 430-7272

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

o

Čia galite gauti:
Lietuviškas VISA korteles
Pinigines perlaidas
Čekių sąskaitas
Taupymo sąskaitas
Įvairias paskolas
Įvairius taupymo certifikatus

—Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.—

KASOJE taip pat galite mainyti čekius, pervesti Social Security indėlius, atidaryti arba perkelti IRA fondus ir atlikti kitus bankinius reikalus.

Jūsų laukia lietuviškas patarnavimas, maloni nuotaika ir naudinga ateitis

Naujas K A S O S adresas: 86 - 21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonas: 718 441 - 6401.

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvos operoje

Sol. Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė, kilusi iš Brocktono, pastoviai gyvena Toronte, Kanadoje. Šiuo metu pagal Tėviškės draugijos kvietimą ji viešėjo Lietuvoje. Ten ji dainuoja Lietuvos operoje, atlikdama soprano partijas Puccini operose Madama Butterfly ir La Boheme, o taip pat dalyvaudama įvairiuose koncertuose. Į Lietuvą Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė išvyko gegužės 11, o iš jos sugrįš birželio 30.

Uždaryta dailės darbų paroda

Gegužės 27 uždaryta Elenos Vasyliūnienės dailės darbų paroda, kurią Cambridge Public library patalpose galima buvo lankyti nuo gegužės 16. Parodoje buvo išstatyta 15 aliejinių darbų. Savaitraštis *Cambridge Chronicle* gegužės 11 d. laidoje plačiai apibūdino Eleną Vasyliūnienę ir jos dailės darbus. Parodos atidaryme dalyvavo ir sveikinimo kalbą pasakė Cambridge miesto burmistras. Pagrindiniu kalbėtoju parodos atidaryme buvo bibliotekos direktorius kuris pabrėžė Elenos Vasyliūnienės meninį pajėgumą ir inteligenciją. Parodos atidaryme dalyvavo daug amerikiečių ir lietuvių.

Harvardo universitete

Nuo rugsėjo mėnesio iki ateinančių metų sausio mėnesio Aldona Dabrilaitė-Lingertaitienė, socialinių studijų skyriaus vedėja Fontbonne akademijoje Miltone, studijuos Harvardo universitete Rusijos Tyrimo Centre. Jos pagrindinis susidomėjimas — Sovietų Sąjungos rinkimai, o studijų tikslas — politinių sistemų palyginimo programa Fontbonne akademijai.

Aldona Lingertaitė jau 14 metų yra mokytoja Fontbonne akademijoje Miltone. Šią vasarą su grupe tos akademijos mokinių ji vyksta į Sovietų Sąjungą. Ta proga ji aplankys ir Lietuvą.

Išgirsime kun. A. Svarinską

Tragiškųjų birželio įvykių minėjime So. Bostone išgirsime kun. Alfonsą Svarinską, ilgametį sąžinės kalinį, kuris yra atvykęs iš Vakarų Vokietijos. Jam teko patirti daug kančių Sovietų Sąjungos koncentracijos stovyklose, į kurias jis buvo nugrūstas po areštavimo Lietuvoje. Pašlijus sveikatai, jam buvo leista išvykti į Vakarų Vokietiją sveikatos pataisyti. Jis daug ką turės pasakyti Bostono ir apylinkės lietuviams apie praeities terorą ir dabartinę padėtį Lietuvoje.

LB Bostono apylinkė rodc daug sumanumo, kviesdama Tragiškųjų birželio įvykių minėjimuose kalbėtojais asmenis, kurie neseniai išleisti į laisvę, tad gerai žino Lietuvos okupanto kėslus ir siekius. Pernai tokiame minėjime kalbėjo prof. Vytautas Skuodis.

Minėjimas vyks birželio 11 d. Jis pradedamas 10:15 pamaldomis Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, po kurių iškilmingas susirinkimas salėje po bažnyčia.

Birželio minėjimas

Baisiojo birželio minėjimas Bostone įvyks birželio 11 su tokia programa: 10:15 val. iškilmingos mišios Šv. Petro bažnyčioje, So. Bostone. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Po mišių minėjimas bažnyčios salėje. Kalbės buvęs sąžinės kalinys kun. Alfonsas Svarinskas. Meninę programą atliks Bostono lituanistinė mokykla. Vaišės. Minėjimą rengia LB Bostono apylinkės valdyba.

Savo auka paremk lietuvišką spaudą.

Bostono lietuviškos mokyklos abiturientai iš k.: Jonas Navickas, Lukas Manomaitis, Rimas Kiliulis, viduryje Daiva Kiliulytė.

Baigti mokslo metai

Bostono aukštesnioji Lituanistinė Mokykla 1988 - 89 mokslo metus užbaigė gegužės 29 mišiomis, kurias aukojo Šv. Petro parapijos klebonas kun. Albertas Kontautas. Kadangi mokslo metų užbaigimas sutapo su Nekalčiausios Marijos Širdies šventė, mišios buvo ypatingai iškilmingos.

Parapijos klebonas kun. Kontautas pasakė šiai šventei pritaikytą pamokslą, paminėdamas mokyklos metų užbaigimą, mokinių ištvermę ir mokytojų kilnų darbą. Lekciją skaitė abiturientai, o mišioms patarnavo mokyklos mokiniai. Mišios užbaigtos procesija, į kurią įsijungė mokyklos mokiniai ir mokytojai. Procesiją gražiai tvarkė p. Kiliulienė.

Po mišių parapijos salėje buvo oficialioji mokyklos užbaigimo dalis.

Skoningai papuoštoje scenoje sėdėjo lietuviškom juostom pasipuošę keturi abiturientai: Daiva Kiliulytė, Rimas Kiliulis, Lukas Manomaitis ir Jonas Navickas. Programa buvo pradėta Amerikos ir Lietuvos himnais. Visiems susėdus, mokyklos direktorė Daiva de Sa Pareira supažindino su abiturientais, įteikė jiems diplomus ir knygą *Anykščių Šilelis*. Geriausiai baigęs Jonas Navickas gavo mirusio mokytojo Algio Makaičio fondo premiją.

Bendruomenės vardu abiturientus sveikino Gintaras Čepas ir įteikė kiekvienam knygą *Išeivijos vaidmuo*. Abiturientų vardu atsisveikino Jonas Navickas, o Daiva Kiliulytė paminėjo visus mokytojus, kurie juos mokė. Tada išsirikiavę abiturientai įteikė savo mokytojams po margutį, o direktorei gražią išmargintą dėžutę.

Po to, mokytoja A. Dabrilienė įteikė pažymėjimus — diplomus baigusiems aštuntą skyrių. Tai pirmas kartas, kai 8-to skyriaus mokiniai buvo atžymėti skirtingais pažymėjimais, o jie buvo to verti, nes turėjo išlaikyti trejus egzaminus: lietuvių kalbos, istorijos ir geografijos. Aštuntą skyrių baigė: Aidas Banaitis, Algis Kalvaitis, Dainora Kupčinskaitė, Darius Lalas, Andrius Paulukonis, Mosier de Sa Pareira, Andra Senūtaitė, Jonas Zikas ir Rima Zikaitė. Visi mokyklos mokiniai buvo apdovanoti Lietuvos Valdovų plakatais ir Lietuvos žemėlapiais.

Po oficialios dalies programą atliko kiekvienas skyrius, vadovaujamas skyriaus mokytojų. Programai baigiantis, tėvų komiteto pirmininkas Gintas Banaitis apdovanojo visus mokytojus gražiais albumais ir padėkojęs senam komitetui: Laimai Kiliulienei, Aldonai Navickienei, iždininkui Alvydui Kazakaičiui, pristatė naują mokyklos komitetą kitiems mokslo metams: Mariją Goštautienę, Normą Šnipienę, Perkūną Krukoną ir nenuilstantį iždininką — Alvydą Kazakaitį.

Visi skirstėsi pakilioje nuotaikoje. Bet tuo dar nepasibaigė tos dienos iškilmės. Vėl. popiet dalis svečių, mokytojai ir mokiniai rinkosi p. p. Kiliulių gyvenvietėje Lexingtone, Mass., kur buvo abiturientų tėvelių pavaišinti, o jaunimas turėjo progos pažaisti ir pasportuoti gražioje gamtoje.

Mokytoja L. Senutienė

A. A.
PRELATUI JONUI BALKŪNUI

mirus, jo giminėms, artimiesiems, bendradarbiams ir draugams reiškiame nuoširdžią užuojautą. Jo kalbos, jo patarimai liks mūsų atmintyje ir skatins mus dirbti mūsų tautos ir Dievo garbei.

Kun. Vytautas Zakaras ir
Šv. Kazimiero misijos St. Petersburge, Fla., nariai

A. A.
HALINAI ANDRIUŠYTEI

mirus, jos broliui, savanoriui-kūrėjui, aviacijos kapitonui Juozui Andriušiui, seseriai Johanai Puodžiūnienei su šeima, Algiui Puodžiūnui su šeima ir kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Audronė ir Bela Nagy
ir Eimutis Keraitis su šeima

PADĖKA
A.A.
BRITA P. MEILUS, R.N.

Mirė š. m. vasario mėn. 20 d. Šv. Vincento ligoninėje, Worcester, Massachusetts. Palaidota š.m. vasario mėn. 25 d. Worcester County Memorial Park, Paxton, Massachusetts.

Dideliame nuliūdime likusieji a.a. Britos šeimos nariai dėkojame visiems, kurie lankė velionę koplyčioje, dalyvavo laidotuvėse, pagerbė aukomis, Šv. Mišioms, Lietuviškosios Skautybės Fondui ir Massachusetts Association for the Blind — Akliųjų Institutui. Dėkojame pareiškusiems mums užuojautą žodžiu, raštu ir per spaudą.

Nuoširdi padėka Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. Vincentui Paruliui, kun. Jonui Petrauskui ir Albinui Yankauskui už atlaikymą koncelebracinių mišių.

Dėkojame Šv. Kazimiero parapijos chorui, ir jo vedėjai Onai Valinskienei už giedojimą laike mišių, taip pat sol. Valerijonui Roževičiui už giedojimą solo.

Šauliškas ačiū LŠST Trakų rinktinės pirmininkui g.š. Algirdui Zenkui už pravedimą atsisveikinimo koplyčioje. Dėkojame organizacijų atstovams, tariusiems užuojautos žodžius. Dėkojame ALRK Moterų Sąjungos 5 KP narėms sukalbėjusioms rožinį už velionės sielą, ir Lietuvos Vyčių 26-tai Kuopai už atsisveikinimo maldas koplyčioje.

Dėkojame organizacijų delegatams už garbės sargybą ir palydėjimą į amžino poilsio vietą — Lietuvos Vyčių 26-tai Kuopai, ALRK Moterų Sąjungos 5 Kp., ir Dr. Vinco Kudirkos Šaulių kp.

Širdingas ačiū Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremtyje garbės pirmininkui prof. dr. Vaidevučiui Mantautui už gražius ir jaudinančius atsisveikinimo žodžius kapinėse. Dėkojame laidotuvių direktoriui Jonui Kazlauskui už gražų laidotuvių pravedimą ir Maironio Parko valdybai, su pirmininku Kazimieru Adomavičium už puikiai paruoštus pietus laidotuvių dalyviams.

Pasiliekame liūdesyje

Vyras — Eduardas Sr.
Sūnus Eduardas Jr. su šeima:
žmona Teresė, Antanas ir Jūratė

A. A.
JULIJAI BABARSKIENEI

mirus, dukrai Renatai ir jos šeimai reiškiame gilią užuojautą.

L.A.K. Bingo grupė

A. A.
JULIJAI BABARSKIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiu jos dukroms Renatai ir Ligijai bei jų šeimoms ir artimiesiems.

Jadvyga Matulaitienė

A. A.
JULIJAI ŠAKALYTEI - BABARSKIENEI

iškeliavus amžinybėn, jos dukras - ilgametę L. F.B. New Yorko skyriaus pirmininkę Renatą Alinskienę, Ligiją Simanavičienę, jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi.

N.Y. Liet. Fronto Bičiuliai

A. A.
JULIJAI BABARSKIENEI

mirus, jos dukrom Renatai Alinskienei ir Ligijai Simanavičienei su šeimomis giliausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Vytautas ir Olga Nakutavičiai
Pranė Nakutavičienė
Juozas ir Truda Nakutavičiai

A. A.
JULIJAI BABARSKIENEI

mirus, jos dukterims Ligijai ir Renatai, žentui Tadui, anūkėms Sandutei ir Audronei, anūkams Linui ir Rimui bei visiems giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžiausią užuojautą. Didžiose skausmo valandose kartu liūdime netekę artimos draugės.

V. Gudienė
A. Gudaitė
D. ir G. Snyder

KULTŪROS ŽIDINIO KRIZĖ

(atkelta iš 5 psl.)

kesčio. Ar ne puiku, kad turime savo namus, kur galime visa tai atlikti? Deja, nebeilgai. Kol nepervėlu, turime susiprasti, jog veltui dabar niekas nesidaro, todėl ir Židinys negali be pajamų egzistuoti.

Konkrečiai ir neatidėliojami prašymai yra šie: visi, kas tik Židiny lankosi ir juo naudojasi, turi būti nariai ir mokėti 25 dol. metinį mokestį; visos organizacijos, kurios posėdžiauja, repetuoja, pramogauja bei atlieka kitokias funkcijas Židiny, taip pat turi būti nariais ir mokėti 50 dol. metinį mokestį; aukos už patalpų naudojimą renginiams turi būti žymiai padidintos, o finansiškai sėkmingi renginiai turėtų savanoriškai paskirti ir didesnę auką Židiniui.

Nėra prašoma per daug. Šiais laikais mūsų tautiečiai jau pripratę nemažas sumas išleisti atostogom, dovanom, restoranam ir kelionėm. Prašoma bent dalį, bent mažą procentą tų pinigų paskirti mūsų kultūros, mūsų bendravimo, mūsų susitikimo namams.

Yra ir kitokių rūpesčių Židiny, pradedant neprižiūrimo jaunimo daroma žalą, nerūpestingu patalpų užsisakymu bei apmokėjimu ir baigiant buitinais remonto darbais, kurie reikalaus dar didesnių išlaidų. Židinio sales grindys dabar naujos ir gražios, bet pajamų dar nesurinkta už jas sumokėti. Žemutinėse patalpose skverbiasi vanduo ir gadina sienas, kurių tinkavimas vėl reikalaus daug lėšų, o kur dar vėsinimo aparatai, šilumą, apšvietimas, draudimas ir taip be galo.

Dar kartą kreipiamasi į organizacijas ir visą lietuvių visuomenę — sukruskite, padėkite išlaikyti savo Kultūros Židinį. Bus per vėlu ką nors kaltinti ir su priekaištais vienas į kitą žiūrėti, kai Židinio durys užsidarys. Dėl to Židinio valdyba kviečia dabar visus į talką: atsiųskite savo metinį mokestį, prisikalbinkite daugiau naujų narių, atsiųskite daugiau aukų arba pagaliau, bent atsiųskite patarimų ar pasiūlymų, kuriais pasikliaudami, bendromis jėgomis bandysime išlaikyti Kultūros Židinį dar ilgiems metams.

Rašydami čekius prašome užvardinti: Lithuanian Cultural center, Inc. 355 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Aukos ir narių duoklės yra atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

Kultūros Židinio Vadovybė

DARBININKAS

NEW YORKE

Redakcija.....(718) 827-1352
Administr.....(718) 827-1351

Spaustuvė.....(718) 827-1350
Vienuolynas...(718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.).....(718) 827-9645
Salės adm. ....(718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kun. Jonas Pakalniškis ir kun. Vytautas Pikturna išvyko į Lietuvą ir birželio 3 Kauno katedroje drauge su kitais kurso draugais atšventė savo kunigystės 50 metų jubiliejų.

Į Lietuvą taip pat drauge su minėtais kunigais išvyko Marytė Šalinskienė-Shalins, jos brolis Antanaitis ir sesuo.

Lietuvių inžinierių grupė, pakviesta Kauno politechnikos instituto, birželio 2 išvyko į Lietuvą. Grupei vadovauja inž. Donatas Šatas.

Muzikui Viktorui Raliui išvykstant nuolatiniam apsigyvenimui į Los Angeles, jam išleistuves rengia Apreiškimo parapijos choras ir vyrų choras Perkūnas, nes jis vadovavo tiem choram. Išleistuvės bus birželio 10 Kultūros Židinyje.

Tautos Fondo tarybos ir valdybos posėdžiai jau vyksta savo įstaigoje, kuri yra įsikūrusi KASOS Kredito Unijos namuose, 86 - 21 114 St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Telef. 718 847 - 6270.

Sporto kambarys Kultūros Židinyje yra gerokai apleistas ir jau eilę metų nesinaudojama. Planuojama šį kambarį atremontuoti, kad būtų malonu ir užeiti ir pasėdėti. Bus pertvarkyta viena siena, kad būtų galima pastatyti teniso stalą pradedantiems, įdėti kilimą, naujus baldus, perdažyti sienas. Šią vasarą bus organizuojama talka.

AUTOBUSAS Į SESELIŲ PIKNIKĄ

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn., liepos 23. Autobusas išvyksta sekmadienį 6:30 val. ryto iš Kultūros Židinio kiemo. Pakely autobusas sustos prie Shalins Funeral Home, 84 - 02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kaina asmeniui 25 dol., įskaitant įėjimą į pikniką. Registruotis pas Marytę Šalinskienę, tel. 296 - 2244 arba *Darbininko* administracijoje, tel. 827 - 1351.

Gegužinė — piknikas, rengiamas Liet. Atletų Klubo, bus liepos 30 Vandos ir Vytauto Vebeliūnų sodyboje. Gegužinė buvo pramatyta birželio 18, bet tą dieną New Yorke svečiuojasi "Armonikos" ansamblis iš Lietuvos, todėl ir buvo nukelta į liepos 30. Kaip įprasta, tokiose gegužinėse būna daug sportinių žaidimų.

Liet. Atletų Klubo narių metinis mokestis pakeltas iki 20 dol. Taip nuspręsta paskutiniame Klubo susirinkime.

"Blusų turgus" organizuojamas rugsėjo 9 - 10 dienomis Kultūros Židinyje. Organizuoja Vida Jankauskienė. Praeitais metais šis turgus-išpardavimas buvo labai sėkmingas. Pelnas skiriamas Lietuvių Atletų Klubui ir kitai sportinei veiklai paremti. Klubas prašo, jau dabar atidėti daiktus, kuriuos galite paaukoti šiam turgui.

J. J. Blazys iš Holliston, MA, atnaujino prenumeratą su 40 dol. auka. Nuoširdžiai dėkojame.

Ch. Grubinskas iš Boston, MA, nuolat paremia spaudą. Atnaujino prenumeratą su 50 dol. auka. Ačiū už paramą.

Prel. Simonas Morkūnas iš Sioux City, Iowa, netik remia spaudą, bet apmoka prenumeratos mokestį ir už kitus skaitytojus. Ačiū už auką ir laišką.

Mary Achenbach iš Waterbury, Conn. nuolat remia spaudą, su prenumeratos atnaujinimu pridėjo 50 dol. auką. Labai ačiū.

Laura Kristina ir Roma Joana Reventaitės Eglės ir Jono dvynukės dukterys iš Ridgefield, CT, šį pavasarį baigė Amerikos Katalikų Universitetą Washington, DC, ir gavo Bachelor of Arts diplomus. Laura studijavo psichologiją, o Roma — biznio administraciją. Abi diplomantės lieka Washingtone dirbti ir siekti aukštesnio mokslinio laipsnio. Universiteto baigimo proga, kartu su tėvais, džiaugiasi seneliai Bronė Reventienė bei Aldona ir Juozas Sodaičiai, gyvenantieji Floridoje.

Planuojamas Atlanto nugalėtojų burinių jachtų "Audros", "Lietuvos" ir "Dailės"

SUTIKIMAS NEW YORKO UOSTE

Rytinio pakraščio lietuviai buriuotojai, arba motorinių jachtų savininkai kviečiami organizuotai pasitikti atplaukiančius Lietuvos burlaivius

Numatyta atvykimo data: BIRŽELIO 24
(Tikslí data bus paskelbta vėliau)

Apie norą dalyvauti iš anksto praneškite šiem sutikimo komiteto nariam:

Albinui Eiskui, 212 - 473 - 8294
Alfonsui Urbeliui, 718 - 849 - 8093
pirm. Pranui Gvildžiui, 718 - 356 - 7871
arba:: 212 - 839 - 2722

SPORTINĖ VEIKLA KULTŪROS ŽIDINYJE

Kultūros Židinio grindys įdėtos naujos, gražios, žibančios. Vėl Liet. Atletų Klubo treniruotės vyksta pilnu tempu. treniruotės tęsis iki vidurio birželio, o po vasaros atostogų prasidės rugsėjo 12 d.

Treniruotės vyksta tokia tvarka: pirmadieniais — vyresnių jaunių krepšinis, antradieniais — tinklinis, trečiadieniais vyrų krepšinis ir ketvirtadieniais — jaunučių krepšinis.

Liet. Atletų Klubas neturi užtektiniai jaunimo, kad susidarytų atskiros mergaičių krepšinio arba berniukų tinklinio komandos. Tačiau nėra priežasties, kodėl berniukai tinklinio treniruotes negalėtų turėti antradieniais, o mergaitės krepšinio treniruotes ketvirtadieniais. Tokiu būdu jaunimas galėtų pasirinkti tokią sporto šaką, kuri jam patinka. Ypatingai kviečiame tėvus atvežti vaikus nuo 10 metų amžiaus, kad palengva gautų pradžią geram sportui.

Praeitą sezoną vyrų treniruotės vyko lygos formoje. Buvo sudarytos keturios komandos, į kurias buvo priimti ir nelietuviai. Jie rungtyniavo per visą sezoną. Kad tai buvo sėkmingas pasiruošimas parodė rezultatai Toronte, kur vyrų B komanda laimėjo pirmąją vietą.

Kitais metais planuojama tą patį daryti ir su jaunučiais. Tėvam bus lengviau atvežti vaikus savaitinėms rungtynėms įprastu laiku, negu dalyvauti bažnytinėse lygose.

Taip pat bandoma išplėsti treniruotes ir kitose sporto šakose. Antradieniais Arūnas Simonaitis vaikus moko žaisti šachmatais. Ateinantį sezoną vaikai bus mokomi ir stalo teniso.

Nemažas skaičius LAK narių gyvena N.J.. Jiems į Kultūros Židinį kas savaitę savaitės viduryje atvažiuoti treniruotėms yra sunku. Ieškoma salės New Jersey valstijoje, kad ateinantį sezoną galėtų lygiagrečiai pravesti treniruotes su treniruotėmis Kultūros Židinyje. Jei kas žinotų apie laisvą sporto salę New Jersey valstijoje, prašom pranešti Lietuvių Atletų Klubo valdybai.

Birutė Ramanauskas iš Woodhaven, N.Y., atnaujino prenumeratą su 50 dol. auka gi laiške linki gražių sėkmių. Ačiū labai.

Kun. W. C. Jaskievicz iš Bronx, N.Y., nuolat dosniai remia spaudą. Jai palaikyti pridėjo 50 dol. auką. Labai ačiū.

Video, stereo, siuvamas mašinas ir vaistus siunčiame į Lietuvą. Prekes pristatome per UPS ir kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietimai, siunčiame kargo ir iš kitų miestų. Romas Pukštys, Transpak, 2655 West 69 St., Chicago, Ill. 60629. Darbo valandos: 12 - 6 v.v., kasdien, šešt. 10 - 4 v. Arba susitarus, tel. 312 436 - 7772, namuose — 312 430 - 4145.

Išnuomojamas mažas kambarys su baldais dirbančiam vyrui ar moteriai Woodhavene, Queens. Tel. 718 847 - 7306.

Richmond Hill šiaurinėj dalyparduodamas 1 šeimos atskiras namas — 4 miegamieji, puikus rūsys, skalbykla, vonios kambarys, 2 mažesni vonios kamb., garažas su patogiu privažiavimu, arti susisiekimo priemonių, Forest Park, būtina pamatyti. Skambinti 718 846 - 4948.

Lietuvos vyčių 110 kuopa, Maspeth, N.Y., organizuoja septynių dienų kelionę laivu Karibų jūroje. Išvykstama gruodžio 3 iš San Juan, P.R. Nemokama kelionė lėktuvu į San Juan ir atgal. Lankomos šios salos: St. Thomas, St. Maarten, Barbados ir Martinique. Bus keliaujama laivu Festivale, kurį administruoja Carnival Cruise Lines bendrovė. Užsisakant anksčiau duoda 20% nuolaida. Dėl informacijų kreiptis į Eleną Matulionytę, 61-36 56th Ave., Maspeth, N.Y. 11378. Tel. 718 326 - 3398.

ATTENTION-HIRING! Government jobs — your area. Many immediate openings without waiting list or test. $17,840 — $69,486. Call 1-602 - 338 - 8885, ext. R. 6057.

Parduodu gražų modernų kondominiumą, 5 kambarių su dviem voniom, vienas blokas nuo vandenyno, St. Petersburg Beach, Fla. Tel. 813 360 - 3261.

EARN MONEY Reading books! $30,000/yr income potential. Details, (1) 805 - 687 - 6000, Ext. Y-4505.

Dr. Birutė Balčiūnas iš Baltimore, MD, atnaujino prenumeratą su dvigubu mokesčiu pridėdama 40 dol. auką. Ačiū už paramą.

Eleonora Juskevičius iš St. Petersburg Beach, Fla., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 50 dol. auką. Labai ačiū.

Dr. J. B. Dičpinigaitis iš Woodhaven, N.Y., daugelis metų remia spaudą. Atnaujino prenumeratą su 50 dol. auka. Ačiū už dosnumą.

Petras Šlapelis iš Commack, N.Y., nuolatinis *Darbininko* rėmėjas. Ačiū už prenumeratos atnaujinimą ir 40 dol. auką.

Vita Matyckas iš Warren, N.J., kelinti metai atnaujina *Darbininką* su pried spaudai paremti. Ačiū už 50 d l. auką.

Dr. Halina Montvila iš New Yorko miesto atnaujino prenumeratą su dosnia auka. Ačiū už paramą.

J. Rudaitis iš Hamilton , Canada, neatsilieka nuo kitų spaudos rėmėjų, labai ačiū už 45 dol. auką.

A. Jarmas iš Clark, N.J., atnaujino prenumeratą su dvigubu prenumeratos mokesčiu. Padėka už 40 dol. auką.

Donatas Uzas iš Maspeth, N.Y., nuolatinis *Darbininko* rėmėjas, atsiuntė 40 dol. auką. Labai ačiū.

New Yorko Lietuvių Jaunimo Sąjunga su dr. Antanu Klimu po jo paskaitos Kultūros Židinyje gegužės 14.

JACHTOS VIS ARTĖJA PRIE AMERIKOS KRANTŲ

Audrų išbandytos ir vėjų išblaškytos, lietuvių burinės jachtos skrieja Atlanto bangomis į Ameriką. Tik išplaukus į atvirą jūrą, mūsų jachtas buvo užklupusi didžiulė audra ir sužalojusi "Lietuvos" didžiojo stiebo skersinį. Sėkmingai Azorų salose pataisyta, "Lietuva" tęsė kelionę toliau, bandydama pasivyti kitas dvi jachtas, kurios pilnu greičiu skrodė Atlanto vandenyną.

Birželio 4 gautu pranešimu "Audra", vadovaujama kapitono Igno Minioto, jau buvo nuplaukusi daugiau negu pusę kelio. Daug rūpesčio buvo sukėlusi "Dailės" padėtis, nes su ja buvo nutrūkęs radijo kontaktas. Per kitus laivus buvo sužinota, kad "Dailė" yra pilnoj tvarkoj, tik jos radijo siųstuvas nepajėgia pasiekti kitų mūsų jachtų. Pagal paskutines žinias, "Audra" plaukia pirmoji maždaug viduryje, "Dailė" kiek atsilikusi šiauriniu ruožu ir "Lietuva" toliau atsilikusi pietuose. Esant palankiam vėjui, "Audra" tikisi New Yorko krantus pasiekti apie birželio 16, bet gali dar savaitė užtrukti, kol visi laivai susitiks įplaukimui į New Yorko uostą.

Jachtos planuoja susiburti prie Sandy Hook, New Jersey pakrantėje. Iš tenai, lydymos burlaivių bei motorinių jachtų flotilos, įplauks į New Yorko uostą ir sustos South Street Seaport Manhattane. Čia mūsų jūreiviams yra ruošiamas iškilmingas sutikimas, į kurį kviečiami ne tik New Yorko, bet ir aplinkinių miestų lietuviai. Šiam įvykiui tikimasi amerikiečių spaudos, televizijos ir valdžios atstovų dėmesio. Sunkoka nustatyti tikslią priėmimo dieną, bet planuojama tai įvykdyti birželio 24, šeštadienį. Jeigu laivai atplauktų visą savaitę anksčiau, tai sutikimas būtų birželio 18. Visuomenė bus apie tai iš anksto painformuota.

Vienu ar kitu atveju, visi kas tik gali turėtų pašvęsti tą dieną ir dalyvauti laivų sutikime su vėliavom ir entuziazmu, kurio tikisi ne tik mūsų drąsieji jūreiviai, bet ir visa už laisvę kovojanti Lietuva.

Alg. Š.

Priimti atvykstančius Lietuvos jūreivius ieškoma nakvynių New Yorko ir artimiausių apylinkių lietuvių šeimose. Kas galėtų apnakvydinti mūsų didvyrius, prašomi pranešti Algiui ar Vidai Jankauskams. Telefonas: 718 849 - 2260.

Lietuvos jūreivių sutikimas reikalaus labai daug išlaidų. Yra išsiuntinėti laiškai, kuriuose prašoma aukų. Prašoma dosniai atsiliepti, o kas laiškų nebuvo gavę, prašomi jas atsiųsti "Lithuanian American Community" vardu vajaus pirmininkui Aleksandrui Vakseliui šiuo adresu: 84 - 20 112 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418.

B. Garunkštis iš Rego Park, N.Y., apmokėjo už trijų *Darbininko* skaitytojų prenumeratas ir pridėjo 60 dol. auką. Nuoširdi padėka.

Sekmadienį, birželio (June) 18 d. 2v.p. p.
LAISVĖS ŽIBURYS ruošia savo 46-tą renginį
Pristato iš Lietuvos lengvo žanro dainos ir muzikos ansamblį

Armonika

vad. STASYS LIUPKEVIČIUS

KULTŪROS ŽIDINYJE, 361 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y.

PROGRAMOJE: liaudies dainų ir šokių harmonizacijos bei originalūs liaudiško stiliaus masinio žanro kūriniai.

PO PROGRAMOS: pobūvis salėje ir Židinio kieme su šviežiu alučiu iš bačkos ir gera užkanda. Visos vietos koncertui yra numeruotos. Patartina bilietus įsigyti iš anksto pas platintojus arba paštu pasiunčiant sau adresuotą su pašto ženklu voką ir atitinkamai sumai čekį: Lithuanian Radio Club vardu šiuo adresu: 217 - 25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364. Bilieto kaina 15 dol.

BILIETŲ PLATINTOJAI

NEW JERSEY (Area code 201)
P. Macijauskas 998-6797
A. Stankaitienė 942 - 2344
D. Didžbalienė 925 - 4761
Iš New Jersey organizuojamas autobusas

ŠIAURĖS NEW YORKAS
R.Bitėnas 914 961 - 7041

BROOKLYN, QUEENS (Area code 718)
N. P. Baltrulionis 297 - 0991
A. Diržys 296 - 7385
Ž. Jūrienė 441 - 7831
E. Kezienė 296 - 0798
R. Kezys 769 - 3300, 229 - 9134
M. Šalinskienė 296 - 2244
Kasos įstaiga 551 - 6401

MASPETH
J. Adomėnas 718 497 - 5212

VISUS ATSILANKYTI KVIEČIA

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS
105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 V. RYTO